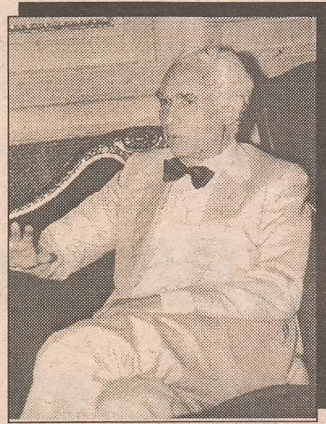


DI ambasador Antonio Ortiz:

„Modelul spaniol poate încă trezi interes pentru România”

pag. 2



Nr. 41 • 11 - 17 octombrie 1995 • 16 pagini - 500 lei

FLACĂRA

Fondată în 1911 de C.BANU

Editată de
S.C. Publicațiile FLACĂRA S.A.

Președinte - director general
GEORGE ARION

Redactor șef
Răzvan Dumitrescu

Corneliu Coposu:



**O eminentă personalitate
politică distinsă cu
Legiunea de onoare**

Campania de toamnă la români

pag. 4

Afacerea Cernavodă - o ecuație cu multe necunoscute

pag. 5

Legea fondului funciar: La Suceava se fură pământul

pag. 6

Comparați și cugetați: ELLADA după patru milenii

pag. 8-9



MASINA DE SCRIS

oferă în continuare premiul
de un milion de lei

pag. 12-13

Un prieten statornic al României, ambasadorul Antonio Ortiz:

„Modelul spaniol poate încă trezi interes pentru România”



DI ambasador al Spaniei, Antonio Ortiz, are motive particulare să nutrească sentimente de simpatie față de România, întrucât aici și-a început, în 1968, activitatea diplomatică în exterior. După

studii strălucite de drept și câteva cursuri de specializare în Franța și Anglia va lucra o vreme în învățământ la Facultatea de drept din Madrid. Intrat în diplomatie în 1964, domnia sa a îndeplinit mai multe misiuni în străinătate. O activitate îndelungată și fructuoasă care a fost încununată cu venirea din nou în România în 1990. Spirit fin și analist subtil, domnia sa poate să desfășoare lesne conversația în franceză, engleză, germană, italiană și, desigur, în română.

- După cum știți, România face eforturi pentru integrarea în Uniunea Europeană. Spania, care asigură în prezent președinția UE, se pare că dorește mai curând o întărire a cooperării UE cu țările mediteraneene, decât o extindere spre Est. Este adevărată această observație?

- În primul rând trebuie spus că Spania nu opune procesul într-adevăr firesc de întărire a cooperării cu țările din zona Mediteranei celui al integrării noilor democrații răsăritene în Uniunea Europeană. După cum știți, în prezent este format un grup de reflecție, la nivelul UE, grup condus de un spaniol, care pregătește o serie de documente pentru Conferința Inter-guvernamentală a UE, de anul viitor. (Conferința care ar trebui să examineze restructurarea UE în perspectiva primirii de noi membri și să actualizeze Tratatul de la Maastricht - n.r.). Sigur că Spania, prin poziția ei geografică și tradițiile istorice, este mai legată de spațiul mediteranean, ca și de spațiul latino-american. Dar acest interes al ei particular nu intră în contradicție cu necesitatea măririi UE și deci cu primirea de noi membri din țările

fostului bloc sovietic.

- Observatorii obiectivi pot să constate că Spania nu manifestă un entuziasm deosebit de a investi în România. De ce? Și în prelungirea acestei idei, este Spania mai interesată să coopereze cu alte state foste comuniste?

- Da, este o întrebare bună și justă. Și asta pentru că aveți dreptate într-un fel. Problema este că pentru investitorii străini se ivesc mai multe complicații atunci când vor să vină în România. De fapt toate statele din Uniunea Europeană au avut asemenea complicații și dificultăți. Aici sunt de întâmpinat diverse piedici birocratice și juridice.

Deci, din păcate, nu din vina noastră nu sunt mai mulți investitori spanioli pe piața românească. Știți bine că între cele două țări ale noastre există frumoase tradiții de la Traian încoace. Cu cât mai mult se va apropia sistemul economiei de piață din România de cel occidental, cu atât vor veni mai mulți investitori, așa cum se întâmplă de fapt în unele țări central-europene. Problemele de vamă, de poștă, de sistem legislativ, de proprietate privată sunt tot atâtea domenii care trebuie clarificate. Aș spune că la fel ca și în turism, unde nu poți să oblige pe cineva să-și facă vacanța într-o anumită țară, dacă pe el nu-l atrage, la fel și cu investitorii. Ei trebuie să aibă suficiente argumente ca să se convingă de oportunitatea unor inițiative în România.

- Bănuiesc că de când vă aflați în România vi s-a pus de multe ori întrebarea în legătură cu posibilitatea ca Spania să fie un model pentru România în ce privește tranziția de la dictatură la democrație. Cu nuanțele care se impun, desigur, între care aceea că în Spania exista o economie de piață la căderea

franchismului. Credeți că mai există un interes al oficialităților din România pentru acest model?

- Desigur că experiența spaniolă a fost atent studiată de oficialitățile din România, dar nu a fost singurul model. Partide guvernamentale și din opoziție s-au interesat de acest model, care provine, aș vrea să cred, și dintr-o admirație și o simpatie pentru Spania. Dar trebuie spus că în Spania, în vremea lui Franco, a existat o societate civilă puternică. Sigur, nu existau partide, alegeri, libertățile erau limitate, dar exista în schimb economie de piață. Deci sunt deosebiri importante. Dar, desigur, se poate vorbi de Spania ca despre un model teoretic.

- Mai este apoi și modelul regalității...

- Da, este adevărat, însă regele nostru spune că el nu a făcut nimic, că nu a făcut ceva excepțional. A fost și rolul Parlamentului, al celorlalte instituții, al clasei politice, al poporului însuși. Sigur că regele a fost, așa cum s-a spus, motorul și garantul acestei schimbări, dar oricum se poate spune că un rege singur nu poate face nimic.

- Excelență, în curând veți sărbători Ziua Hispanității. Spuneți-ne pe scurt ce semnificație are această zi și dacă vedeți posibilă o lume a latinității după modelul hispanității pe care-l cunoașteți.

- Ziua hispanității marchează momentul întâlnirii a două lumi, în acea zi de 12 octombrie 1492, când o mână de spanioli îndrăzneți în frunte cu amiralul Cristofor Columb, imbarcați pe trei nave, au atins coastele Lumii Noi. Aceeași sete de descoperire l-a împins probabil și pe Traian s-o pornească spre Dacia... Deci ceea ce unește lumea hispanității este aceeași cultură, același sistem de gândire, modul de a trăi, tradiții și chiar cam aceleași valori. Deci este o apropiere mult mai mare și mai profundă în lumea hispanică, decât ar putea fi la nivelul țărilor latine. Dar aceste detalii specifice nu pot împiedica, bunăoară, popoarele spaniol și român să se apropie cât mai mult nu numai din punct de vedere cultural, ci în toate sensurile.

ȘTEFAN NICOLAE ■

PUBLICATIILE
Flacăra



Societate comercială înmatriculată la
Oficiul Registrului Comerțului București
sub nr. J. 40/5888/1991 din 04.07.1991

Consiliul de Administrație:

Președinte - director general:

GEORGE ARION

Membri: Manuela Vasiliu Arion, Ion D. Goia,
Alexandru Păsărin

Director juridic - personal: CORNELIU OLTEANU

Director difuzare: MANUELA VASILIU ARION

Secretariat: Mihaela Caroline Mușat 222.33.31; 222.33.44; (2002)

Adresa: București, sectorul 1, Piața Presei Libere nr. 1, cod 71341.

Telefoane: 223.15.10; 223.15.20; 223.15.30; 223.15.40; 223.15.12,
223.15.37; 223.15.44, cu interioarele din paranteze

Fax: 222.82.89

Cont lei - 40.72.30.110.496 BCR, sector 1, București

Cont valută - 47.21.6.16.0431.0 BCR, sector 1, București.

Flacăra

Redactor șef: RĂZVAN DUMITRESCU

Secretar general de redacție:

ADRIAN PETRESCU

■ POLITICĂ - Răzvan Butaru, Tudor Călin Zorojanu

■ EXTERNE - Ion D. Goia, Ștefan Nicolae

■ CULTURĂ - Remus Andrei Ion

■ SOCIAL - Alexandru Arion, Lucia Ștefanovici

■ SPORT - Pompiliu L. Dumitrescu

■ REPORTERI SPECIALI - Liliana-Petruș, Toma Roman jr., Horia
Turcanu

■ INVESTIGAȚII - Matei Dumitru

■ FOTOREPORTERI - Petre Cojocariu, Elena Ghera,
Florin Ioniță

■ CORESPONDENȚI ÎN ȚARĂ: Pașcu Balaci, Ion Ceacăru

■ CORESPONDENȚI ÎN STRĂINĂTATE: Alexandru Graur (Italia),
Mihai Rusu (Germania), Emanuel Tănjală (SUA)

■ SECRETARIAT DE REDACȚIE - Crina Gorgoi

■ CORECTURĂ - Maria Antonescu, Angela Ștefănescu

Flacăra
BIS
magazin

Redactor șef: LIVIU TIMBUȘ

REBUS
REBUSACHE

maxi **SKANDY**

Director publicații de divertisment:

ALEXANDRU PĂSĂRIN

Redactori șefi:

MIHAI ZGUBEA ("Rebus")

CONSTANTIN GRIGORE ("Rebusache")

Aurel Ștefan Alexandrescu, Dan Popa, Simona Păsărin, Simona
Simzianu

Telefon: 2036.

PUBLICITATE ȘI SUPLEMENTE SPECIALE 222.68.05

Călin Mărcușanu, Dragoș Bălă, Dan Ciuciuc, Adriana Dobrescu,
Marius Onofrei, Florin Petria, Mihai Sândoiu

ȘEF COMPARTIMENT COMPUTERE: Cristina Chitulescu

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ 222.67.38:
Mihaela Anghel, Maria Călin, Mirela Fotea, Eugen
Malotă, Cezar Munteanu, Doru Vintilă

DIFUZARE 222.66.28: Robert Anton, Gabriel
Bumb, Cora Cioceanu, Marian Frunzeanu,
Doru Iancu, Valerică Leon, Neculai Luchian,

Marius Procopie, Nicolae Șerban, Marian Anton

PERSONAL (2128): Adrian Boicescu

FINANCIAR-CONTABIL: Viorica Tudor, Gabriela Ionescu,
Florența Tudor

ADMINISTRATIV (2128): Dan Mircea Popa, Marian Băicoianu,
Liliana Crețu, Mariana Sănduleasa

Cititorii din străinătate se pot abona prin
Societatea Comercială "Publicațiile Flacăra" S.A.

TIPARUL: OMEGA PRESS INVESTMENT S.A.

Revista FLACĂRA utilizează
informații furnizate de agenția
MEDIAFAX

Viața sub un președinte de regat



George Arion

Un telefon de la președinție

Citesc cu plăcere articolele lui Ion Cristoiu. Dar nu, în primul rând, pentru a-l afla părerea în legătură cu vreun eveniment sau vreun personaj de pe scena politică. Nici pentru analizele sale - deseori convingătoare, bine argumentate. Personal, mă las cucerit, mai ales, de tabloul plin de viață al societății românești de azi pe care îl schițează cu mult talent. Editorialele lui reprezintă paginile unui roman-fluviu în care se întâlnesc și eroi de o frumusețe morală inimaginabilă, dar și mulți ticăloși - parveniți, hoți, asasini, corupți, demagogi. El este interesat, în mod vizibil, de relația care se stabilește între individ și putere. Paginile pe care ni le propune zilnic spre lectură încearcă, de fapt, să descifreze acest mecanism delicat care îi propulsează pe unii pe cele mai înalte trepte ale ierarhiei, iar altora le rezervă postura de umiliți ai sortii. Și, totodată, țin sub observație comportamentul celor ajunși în vârful piramidei, unde pe unii îi cuprinde vertijul și comit gafe dezonorante, alții însă reușesc să se păstreze neîntinați.

Am pornit la aceste considerații după ce am citit, în Expres magazin nr. 39, articolul său intitulat Avantajul de a trăi sub Stalin, în care, aceeași legătură dintre individ și putere este prezentată pornind de la o convorbire telefonică pe care a avut-o Stalin cu Bulgakov în anul 1930. Autorul Cabalei bigoților, un opozant al regimului totalitar în care trăia, este profund tulburat de faptul că „părintele popoarelor” îl sună. Toate relele care se abătuseră

asupra lui sunt uitate sau sunt atribuite unor nemernici pe care însuși Stalin i-ar dezavua. „Un telefon de acest gen e ca și cum te-ar fi sunat însuși Dumnezeu. Explicabil, așadar, că, fără să-și dea seama, Bulgakov e fascinat de Stalin” - notează cu îndreptățire Ion Cristoiu.

Exact în ziua în care a apărut Expres magazin nr. 39, am aflat, cu uimire, cum a reacționat o cunoscută personalitate de la noi la un telefon pe care l-a primit de la Ion Iliescu. Respectiva personalitate era bine cunoscută pentru opiniile negative pe care le avea despre președinte. Dar când acesta a invitat-o să participe, alături de el, la târgul de carte de la Frankfurt, brusc a fost cuprinsă de amnezie, a uitat toate acuzațiile pe care i le aducea celui aflat în fruntea bucatelor în această țară. Nu numai că a acceptat cu bucurie invitația, dar a și început să spună în stânga și în dreapta ce om draguț e Iliescu, ce conversații fermecătoare se pot purta cu el. Dintr-o dată, albul a devenit negru și negrul alb! Desigur, Ion Iliescu nu e tăcutul Stalin și nici personalitatea respectivă nu e Bulgakov. Dar atracția de magnet exercitată de un om care poate decide destinele a milioane de oameni e indiscutabilă în orice spațiu și timp. Probabil că, dacă ar fi posibil să vorbească la telefon cu întreg poporul, Iliescu n-ar mai avea nici un opozant. Personal, mi-am luat măsuri de apărare. Dacă vreodată îi va veni cheful să mă sune, i se va spune că nu sunt acasă.



Păzea
Senat,
că vine
Cozma!

Miron Cozma și-a început campania electorală

Pe vremea când era prim-ministru, Petre Roman a constatat, printre altele, că minele din România nu sunt rentabile și că am ieși mai ieftin dacă am importa cărbune, cupru și chiar aur. Ideea cu pricina a intrat în folclor. S-a transmis din gură în gură, din lider în lider, ba chiar din bătă în bătă. Minerul din subteran - care era convins că abatajul lui este un fel de „buricul pământului” - a simțit dintr-o dată că-i fuge galeria de sub picioare: „Uite dom'le, la o adică ăștia ar fi în stare să închidă mina!”. Minele, vezi bine, nu s-au închis. Numai că de-atunci ortacii cam tresar în somn, de coșmaruri cu galerii închise. Cineva s-a gândit că o campanie electorală poate începe chiar așa.

Viitorul senator vrea să meargă la coasă

De vreo câteva săptămâni încoace, minerii din Țebea au prins de veste că însuși Miron Cozma s-a socotit să le facă o vizită de lucru. Nu-i rău, și-au zis ortacii. Da' oare de ce? Față de celelalte mine din județul Hunedoara, Țebea are, totuși, mai puține dureri de cap. Ei lasă, poate că-s doar zvonuri. Ba nu. Luni, 25 septembrie, Miron Cozma chiar a venit la Țebea. Singur-singurel, fără delegație, că dumnealui nu se teme a umbla printre oameni, după cum avea să declare. Numai doi băieți de pază au mai venit. Doamne ferește, câte nu se pot întâmpla pe drum, cu un Daewoo Espero, mă rog.

Întâlnirea cu ortacii a fost, vezi bine, spontană, la intrarea în șut. Toată lumea s-a bucurat, uite ce întâmplare, nu-i de ici de colo să te vezi cu o așa personalitate. Și, totuși, de ce? Liderul minerilor cică ar fi fost informat cum că ortacii de la Țebea, nu se știe de unde, au auzit, oareșce despre desființarea minei. Ei bine, el a venit să-i liniștească. Nu, nu se va întâmpla asta. Dacă el ajunge senator, problemele minerilor vor fi pe mâini bune. Și a mai spus că nu-l interesează politica, nici în Senat n-o să-l intereseze altceva în afară de viața minerilor. Trebuie să fie acolo când se hotărăște soarta celor care muncesc în pământ... Nu mai vrea ca minerii să fie folosiți în scopuri străine de viața lor. Că el știe oful ortacilor, tatăl lui

tot miner a fost, a trăit modest, el nu-și dorește altceva decât etc. Miron Cozma a fost de-a dreptul încântat de cât de frumoasă poate fi toamna în Apuseni. A devenit chiar sentimental, a susținut că i-ar plăcea să meargă pe dealurile din jur ori să cosească fânul din luncă. Minerilor li s-a muiat inima. Ei o să-l susțină, cum să nu? Dar, până una alta, hai să se semneze fondul de salarii, că nu au bani, întârzierea plății nu le pică bine. Miron Cozma a zis că se rezolvă, ce, asta-i o problemă? El tocmai merge la București, dă un telefon și gata. Noroc bun! A doua zi, dimineața, minerii de la Țebea și-au luat banii, de nu le venea a crede. Să trăiască domn' senator, nu?

LILIANA PETRUȘ ■

0 poveste veche:

„Afacerea Lobby”

Interesele politice stabilesc țapul ispășitor?

Eugen Vasiliu, directorul Direcției de Urmărire Penală și Criminalistică din Parchetul General, declara că toate documentele privitoare la acuzațiile aduse lui Petre Roman, în legătură cu fondurile destinate îmbunătățirii imaginii României în lume, au dispărut. Procurorul în cauză este cel care instrumentează dosarul „Afacerea Lobby”. El preciza că actele care însoțeau alocarea de fonduri au dispărut atât de la solicitant, adică Ministerul Afacerilor Externe, cât și de la instituția care a asigurat banii, în speță Banca Română de Comerț Exterior. Anumite surse susțin că deși acesta nu face politică, el este totuși simpatizant P.D. Corpul de Control al primului ministru a sesizat Parchetul General și Curtea de Conturi. Parchetul General, după cinci ani de cercetări, n-a ajuns la nici o soluție. Pe 22 mai a.c. Curtea de Conturi a dispus sesizarea Ministerului Public pentru începerea urmăririi penale împotriva fostului director al Direcției de Plan Valutar și Salarizare, Șerban Victor, a fostului șef serviciu Ionescu Grigore, a fostului consilier Dinu Florica și a fostului economist Iftode Gheorghe. Ei se fac vinovați, conform deciziei Curții de Conturi, de faptul că au prejudiciat statul român cu 200.000 de dolari.

În iulie 1990, la propunerea lui Adrian Sîrbu, la acea dată secretar de stat la Consiliul pentru Reformă și Relații Publice, premierul Petre Roman a aprobat ca o delegație română să se deplaseze în Statele Unite, pentru a contacta oameni politici și de afaceri, bancheri și reprezentanți mass-media cu influență, cu ajutorul cărora să fie promovată, peste Ocean, o imagine

favorabilă a României. În acest scop BRCE a transferat suma de 200.000 de dolari din contul valutar al MAE (portofoliul era deținut de Adrian Năstase) în contul personal al



Eugen Vasiliu

cetățeanului american Fred Wilson, directorul firmei Transworld Insurance Brokers.

În urma acestui fapt, Petre Roman a fost acuzat că a folosit inadecvat 200.000 de dolari. Parchetul General este cel care va hotărî cine va fi trimis în fața instanței în legătură cu „Afacerea Lobby”.

„Această poveste are evidente conotații politice”, declara procurorul general Vasile Manea Drăgulin. Și probabil și electorale, adăugăm noi.

Așteptăm prin urmare dezno-dământul acestei afaceri, final care se anunță a fi puternic influențat de acerba precampanie electorală pe care o traversăm.

TEO CĂLINESCU ■

Pentru cine?

Zilele trecute, am fost pus în situația de-a mă întreba dacă nu cumva, de multe ori, și noi, ziariștii, alunecăm în metehnele politicianilor. Dacă nu cumva, de prea multe ori, nu ne lansăm în subiecte sterile pe marginea unor comentarii de senzație care rămân departe de adevăratele necazuri cu care se luptă – aproape cu disperare – o mare parte din cei pentru care se presupune că scriem.

Într-o frumoasă seară de toamnă, o zi după așa-zisa debateră a raportului Comisiei „Apartamentul”, încă reflectând la această „chestiune a zilei”, treceam pe o stradă când, în fața mea, unui om i s-a rupt sacoșa de plastic din care s-au prăbușit cinci roșii, o conopidă și un pahar de smântână. Nu exagerez când spun că toți cei din jur au scos exclamații de durere. Omul – un bărbat la vreo 50 de ani – a rămas câteva clipe împietrit. L-am ajutat să-și adune bieteile cumpărături, dar punga era atât de dezmembrată încât nu mai putea fi ținută nici de dedesubt. Pur și simplu omul nu avea destule mâini pentru a-și duce acasă acea brumă de mâncare, încât i-am sugerat să renunțe la paharul de smântână, care și așa se vărsase în mare parte. El a șoptit însă: „Bine, dar a rămas aproape jumătate...” Acesta a fost momentul în care, nu mi-e rușine să o spun, m-am abținut foarte greu să nu plâng. Eram deja amândoi murdari de smântână și ne uitam năuci în jur, până când am descoperit un mic magazin. L-am lăsat pe bărbat strângându-și comoara la piept și am intrat să întreb de o sacoșă. Spre cinstea ei, vânzătoarea, care a văzut ce s-a întâmplat, a refuzat să-i plătesc punga pe care mi-a dat-o și în care omul și-a înghesuit cu chiu, cu vai, cumpărăturile.

Printr-o nefericită coincidență, câteva minute mai târziu, pe o străduță neluminată și plină de hârtoape, o bătrânică, ieșită la plimbare cu soțul ei, s-a împiedicat și a căzut la pământ. Din fericire, nu și-a rupt nimic, printr-un adevărat miracol.

După aceste două scene am început să mă gândesc foarte serios la ceea ce scriu, la ceea ce scriem. Mi-am amintit de câte ori am consumat timpul și hârtia popularizând mârălăniile unor personaje față de care cea mai bună atitudine – și cea mai usturătoare pedeapsă – ar fi ignorarea totală. M-am gândit la marile campanii de presă și m-am întrebat: oare cât de acut au resimțit bărbatul și bătrâna întâlniți de mine problema Petromin sau scandalul articolelor 205 și 206? Mi-am amintit, mai ales, de câte ori am trecut pe lângă oameni amărâți și n-am scris un rând despre ei.

Sigur, mizeria măruntă nu e spectaculoasă. Dacă omului aceleia i-ar fi căzut în stradă nu câteva roșii, ci un teanc de cupoane nominative, sau dacă bătrânică ar fi fost călcată de o mașină, eventual condusă de un fotbalist cunoscut – acelea, da, ar fi fost subiecte de presă!

Și totuși ceea ce este astăzi dramatic în România nu sunt abuzurile și prostiile câtorva indivizi, fie ei și demnitari, ci ceea ce se întâmplă la nivelul străzii, în sicriile de beton care ne țin loc de case, în trolebuzele ruginite și supraaglomerate, în piețe și magazine, peste tot.

Nu uit, firește, că mizeria materială de jos e provocată de mizeria morală de sus, că fiecare din micile necazuri își are cauza tocmai în abuzurile și prostiile celor „mari”, că – așa cum bine spune o vorbă – peștele de la cap se împete.

Și totuși poate că ar trebui să ne gândim mai bine dacă nu despre ce scriem, atunci măcar pentru cine. În ce mă privește, cu riscul de a părea patetic sau lacrimogen, voi încerca să scriu de-acum înainte pentru bărbatul care nu și-a permis să abandoneze două linguri de smântână, pentru bătrâna care îi cerea soțului iertare că n-a văzut unde pune piciorul și pentru toți cei care trăiesc asemeni lor în noua Epocă de Aur postdecembristă.

TUDOR CĂLIN ZAROJANU ■

Campania de toamnă la români

Crin Halaicu contraatacă. Conflictul dintre Iulian Crețu și Crin Halaicu se amplifică pe zi ce trece.

o dată cu apropierea alegerilor locale. Ținând cont că Iulian Crețu a fost susținut de ziarul Ziua, Halaicu a dedus că în toată afacerea e vârată mâna lungă și întorcheată a PL '93, partid care-i cam poartă sâmbetele. Tot domnul Halaicu mușcă din dușmanul Crețu, spunând că viceprimarul a fost acuzat de consilierii locali că e incompetent și că a aranjat niște „cestiuni” cu spații comerciale, întrebându-se retoric cum și-au deschis magazine prin centru, fără aprobarea sa, firmele

Springtime și Divertas. Domnul Iulian Crețu l-a acuzat pe primarul general că a gestionat foarte prost fondurile primăriei, a administrat cum nu se poate mai rău



Iulian Crețu

Bucureștiul și că e corupt. Drept răspuns, primarul Capitalei a împărțit pe la ziariști mape de presă în care demonstrează cum a „reabilitat cimitire, grădini publice, parcuri și crematorii umane”. Astfel, suntem și noi foarte mândri

că Belu se află în sistematizare, cimitirul Sfânta Vineri are gard nou și crematoriul Vitan-Bărzești „are o capacitate de cel puțin 10 ani”. Deci bucureștenii pot muri liniștiți, au unde să fie arși sau îngropați. Noi, la fel de liniștiți, credem că în acest conflict Crețu-Halaicu, ambele părți au dreptate.

Amănunte despre partidul lui Varujan Vosganian. Într-un interviu acordat în urmă cu o săptămână revistei noastre, domnul Varujan Vosganian, deputatul minorității armenice din România, a lăsat să se înțeleagă că o să-și construiască o nouă mișcare politică, formată din personalități tinere și bine cotate, care împreună o vor pune de-o revoluție de califea. Intrigați, ne-am interesat și am aflat că mai întâi va apărea o mișcare civică și, abia după aceea, un partid. Partidul va fi botezat, după unele surse, Partidul Nostru. Îi urăm mult succes domnului Vosganian, dar, totodată, îi atragem atenția că experiența cu mișcarea civică din care rezultă partid a mai fost pusă în aplicare și de alții fără rezultate extraordinare.

„Flacăra” – mai bine informată decât conservatorii din PDSR. Elefanții PDSR s-au supărat îngrozitor pe aripa Năstase-Mitrea. Picătura care a umplut paharul conservatorilor Marțian, Solcanu, Văcaru & comp. a fost faptul că oamenii lui Mitrea, veniți din Partidul Solidarității Sociale, s-au întins la cașcaval și au vrut niscaiva funcții-cheie în structurile locale ale PDSR și în administrația de stat. Din această cauză, socialistul științific Dan Marțian s-a transformat în social-democrat autentic, un fel de Robespierre care vrea să ghilotineze toți escrocii din partid și dușmanii de clasă. Putem spune,



Dan Marțian

parafrazând Evenimentul zilei, că „Flacăra” a mai avut o dată dreptate. În serialul nostru „Mafia sindicală” în care am relatat pe larg despre absorbirea PSS de către PDSR, previzionam că așa se va întâmpla. Aceasta pentru că în timpul tratativelor cu oamenii lui Mitrea, „sindicaliștii” au pretins mult, iar staff-ul PDSR le-a promis pe măsură.

TUNȚCD și finețurile politice. Studenții țărăniști au ținut o conferință de presă și ne-au povestit cum vor să-l invite de 8 Noiembrie pe M.S. Regele Mihai în țară. Când s-a ajuns la problemele studenților rămăși fără locuri în cămine, președintele TUNȚCD Radu Munteanu și vicepreședintele Cristian Popescu au dat dovadă de maturitate politică precoce, spunând că susțin pe de-a ntregul revendicările colegilor lor care riscă să rămână pe străzi. În timp ce domnul Emil Copstăntinescu vede diversiuni și se cramponează de noua lege a învățământului, tinerii țărăniști vor totuși să se zbată pe la Ministerul Învățământului pentru drepturile colegilor lor. Nu zicem că nu și-or fi băgat coada și agenturii care vor să-l debarce pe domnul rector, dar nici acesta nu a făcut din timp nimic care să prevină scandalul cazărilor, cu toate că putea măcar să bănuiască cum va trebui să plătească oalele sparte.

TOMA ROMAN jr. ■
LUCI ȘTEFANOVICI ■

FLUFFY



și restul lumii

Rezumatul episodului precedent: Ionel și-a înghebat singur un set de instrumente de percuție, motiv pentru care restul familiei a căzut pe spate - la propriu, nu la figurat.

Episodul 12

O IDEE GENIALĂ

După ce se adunară de pe jos și-l extraseră pe Fluffy de sub ruinele mesei, Sergiu, regăsindu-și parțial vocea, șopti:

- Măi, tată, da' ce-ai tu cu noi, că n-am cerut să intrăm în NATO, n-am publicat Cartea Albă a familiei și, uite, măică-ta a renunțat să candideze la președinție!

Puștiul era sincer mirat:

- Care-i problema?

Maria, care reușise cât de cât să-l asambleze la loc pe Fluffy, îi explică răbdătoare copilului:

- Problema e că dacă tu te-apuci să dai în drăciile astea o să se întâmple următoarele fenomene: unu: - ne evacuează din casă și, cum taică-tu nu e demnitar, n-avem nici un castelaș în care să ne mutăm; doi - cățelul ăsta, care a scăpat de teribila epidemie care a ucis aproape o pisică întreagă, o să-nnebunească artificial; și trei - n-o să te mai ții de școală, tocmai acum când a intrat în vigoare noua Lege a învățământului și România pășește pe noi culmi de civilizație și progres!

Ionel dădu din mână a lehamite:

- Bine, bine, am înțeles. Renunț, da' să știți că ăsta e un adevărat genocid muzical!

Începu să demonteze fierătaniile, oftând:

- Compusesem un slagăr bubuitoar, cu care aș fi rupt gura târgului: „Odă pentru vizita la

Washington”, pentru timpane, t gere și cinel! În fine, nu mai contează, o să mă reprofiez.

Se opri, gânditor, cu bucățile de metal în mână:

- Tată, ce zici, crezi că pot să fac un avion din astea?

Fericit că a scăpat de perspectiva solo-urilor de baterie, Sergiu era gata să accepte orice, așa că îl incurajă:

- Sigur, sigur, încearcă. Oricum, măcar cât un MIG tot o să zboare.

Părinții se retraseră ușurați, lăsându-l pe junior în faza de trasare a liniilor generale conceptuale (fază care, la nivel național, dura de șase ani, așa că n-avea rost să-l grăbească). N-apucaseră însă să se apuce de o treabă serioasă (integrame, „Santa Barbara”, un roman de Brown, ceva), că tânărul irumpă în sufragerie cu ochii sticlini, jurai că-i un țaran care a reușit să vândă un kil de grâu:

- Mamă, tată, am găsit! O să construiesc un autobuz eolian! Vă dați seama? Zero motorină, zero poluare, zero zahăr...ăăă, nu, asta era altceva...

Sergiu reflectă o clipă, apoi oftă:

- Ar fi o idee, dar... Știm noi de unde bate vântul?...

(vor urma alte bătai)

ZIZI ■

Afacerea Cernavodă - o ecuație cu multe necunoscute

Centrala Nucleară de la Cernavodă, prin pornirea reactorului nuclear numărul 1, ar urma să producă energie electrică spre sfârșitul acestui an. "Comisia Națională pentru Controlul Activității Nucleare" a anunțat că încărcarea cu combustibil a unității numărul 1 s-a încheiat. Combustibilul, uraniu natural în fascicule, a fost importat din Canada, însă modul în care a ajuns în portul Constanța, în primăvara acestui an, a trezit o serie de suspiciuni.

Cu toate că specialiștii "RENEL", școliți în Canada, declarau pe cheiul portului Constanța că „se va efectua un control al întregii încărcături, imediat după descărcarea containerelor de pe vasul turcesc”, acest lucru nu a avut loc. Din 5 containere, două erau desigilate. Controlul s-a rezumat în urma unui ordin venit "de sus", la verificarea existenței lăzilor sigilate în cele două containere desigilate. Toată verificarea a durat în port mai puțin de o jumătate de oră, cu toate că ea era estimată a dura cam 5 ore de către specialiștii RENEL, specialiști care nu prea au avut însă de ales, întrucât din motive necunoscute, vasul nu a acostat decât pe înserat la chei. Verificarea a avut loc într-una din clădirile centralei, amenajate special. Operațiunea a început a doua zi și a durat aproape două săptămâni.

Un personaj interesant, fost șef al stației RA Cernavodă, nu a fost surprins de modul în care a avut loc verificarea. După părerea sa, numai cele două containere desigilate conțineau combustibil. Celelalte erau goale, o cantitate egală aflându-se în Cernavodă de aproape un an, combustibil nuclear românesc, produs la Pitești. Calitativ la un nivel egal cu cel importat, uraniul românesc este însă de 10 ori mai scump, zăcămintele noastre fiind foarte sărace. Cu toate acestea, încărcarea următoare a reactorului numărul 1 se va face cu combustibil românesc. Interesele sunt nu economice, ci, în primul rând, de ordin politic. În industria extractivă lucrează mii de oameni care nu pot lăsați pe drumuri.

Analizele efectuate de Stația de supraveghere au avut o eroare de 200%!

Fostul șef al Stației RA Cernavodă, inginerul fizician **Gabriel Pascu** a fost concediat și îndepărtat astfel din Laboratorul Stației de Supraveghere în urmă cu doi ani, după ce a deranjat instituțiile statului cu câteva memorii, de altfel foarte bine documentate. Subordonată Laboratorului de Cercetare a Radioactivității Mediului (LCRM) Afumați, stația Cernavodă ar fi trebuit să fie un fel de Poliție a Centralei atomice, prin subordonarea sa indirectă la Ministerul Mediului. Conform regulamentelor internaționale, Stația RA ar fi trebuit să preleveze probe de aer, sol și apă din zona centralei, să le analizeze și să le prezinte laboratorului Afumați, pe o perioadă de un an înainte de termenul de punere în funcțiune a centralei, termen amânat continuu de la prima dată propusă - 21 decembrie 1993. Toate aceste date ar fi trebuit să constituie datele de referință, față de care ar fi trebuit să se analizeze probele prelevate în timpul funcționării Centralei Atomice. Cu câteva aparate defecte și în lipsa dotărilor minim necesare, inginerul Pascu nu-și putea desfășura activitatea. În paralel, în interiorul centralei funcționa un laborator similar dotat la nivel internațional, dar subordonat conducerii CNA, conducere care nu ar fi avut nici un interes în prezentarea unor date care ar fi putut confirma o funcționare defectuoasă a Centralei. Erorile constatate de șeful Stației RA erau pe atunci de nu mai puțin de 200%. Datele stației CNA erau confidentiale. Ceea ce nu a înțeles pe atunci Gabriel Pascu a fost că șeful lui direct, cel căruia el îi trimitea de zor memorii și rapoarte, nu putea fi obiectiv. Sandu Sonoc, șef al LCRM Afumați, este în prezent în așteptarea cetățeniei canadiene. La scurt timp după ce îndepărtat fiind de el de la conducerea Stației RA Cernavodă, pe motiv de indis-

plină, Gabriel Pascu a trimis memorii comisiei parlamentare de profil, Sandu Sonoc a plecat la specializare în... Canada. Și dacă înainte de plecare nu și-ar fi vândut și casa și toate bunurile, dacă nu ar fi păstrat un secret suspect asupra plecării față de colegii săi, specializarea nu ar fi ieșit cu nimic din comun, în cazul în care un ochi neatenț nu ar fi sesizat faptul că inginerul Sonoc nu era angajatul CNA, ci al Ministerului Mediului.

SRI-ul este în căutare de țapi ispășitori

Ca de obicei prompt, serviciul condus de domnul Virgil nu putea să nu fie pe subiect. Contrar tuturor așteptărilor, nu plecarea precipitată la specializare a fos-

Anunțat telefonic acasă de la ambasadă, inginerul Pascu a fost arestat în Gara de Nord în urma unei acțiuni ce a ridicat părul în cap călătorilor aflați atunci în gara bucureșteană. Cu cagule pe cap, trupe speciale au luat cu asalt un tren de călători pentru arestarea unui inginer ce a fost apoi interogată timp de 8 ore într-o cameră a Parchetului General. Înainte de a fi eliberat, după spusele lui, inginerului i s-a comunicat că cel care l-a denunțat nu a fost altul decât atașatul de presă al Ambasadei Ruse, care a stabilit întâlnirea solicitată de Pascu, la ora și în locul anunțate telefonic acestuia, de fapt domiciliul diplomatului rus, de acord cu Serviciul Român de Informații. Eliberat, după ce s-a ajuns la concluzia că nu există un cap de acuzare, inginerul Pascu a devenit însă un caz rezolvat în raportul anual al SRI. Credem că este de prisos să amintim că inginerul frustrat a fost sfătuit să se potolească.

tului șef de laborator a constituit subiectul de interes pentru SRI, ci semnatarul memoriilor. În raportul SRI prezentat în fața Parlamentului la sfârșitul anului trecut, la pagina 24, apare următorul pasaj: "Un fost angajat într-o unitate de importanță strategică, pe fondul frustrării generate de concedierea sa, motivată însă de serioase abateri disciplinare, a furnizat unui agent de spionaj date și aprecieri de natură să determine reacții nefavorabile și chiar tergiversarea intrării în funcțiune a unui obiectiv de interes național, precum și crearea de dificultăți în cooperarea României cu partenerii străini, inclusiv pe terțe piețe, ceea ce ar putea antrena posibile consecințe negative pentru economia națională". Nenominalizat, personajul nu era altul decât inginerul Pascu. Acesta, după o luptă zadarnică cu șeful său pe atunci în post, după zeci de memorii adresate Parlamentului, Președinției, organizațiilor internaționale, convins fiind că pornirea reactorului numărul 1 este un pericol ce ne-ar afecta pe toți, a recurs la o soluție discutabilă la prima vedere - a apelat la concurență. Ca orice cetățean, s-a prezentat la poarta ambasadei ruse și a solicitat o întâlnire cu reprezentantul unei agenții de presă. După obținerea întrevederii, "frustratul" a așteptat momentul întrevederii.

Jocul intereselor

Nu vrem să fim acuzați de rea-voință. O trecere în revistă a consecințelor punerii în funcțiune a Centralei de la Cernavodă nu credem că ar putea fi catalogată ca o acțiune antinațională. La Cernavodă s-a lucrat timp de 16 ani. Aici au murit 20 de oameni în accidente de muncă, mai mult sau mai puțin discutabile. Reactorul numărul 1, de tip CANDU 6, a fost primul construit în Europa comunistă. În vechiul stil al hei-rupului muncitoresc și al asimilării de tehnologie, s-au făcut greșeli ce ar putea umple, prin simplă enumerare un număr de revistă. Neînglobarea în corpul reactorului a unor sute de piese metalice la glisarea din anul 1988, încercarea de ascundere a adevărului în fața reprezentanților canadieni, ca și aplicarea unor tehnologii mioritice în remediare, tehnologii ce

aveau la bază ciocanul pneumatic și mortarul ce i-au lăsat cu gura căscată pe canadieni, e doar un exemplu.

La Cernavodă lucrau în general cam 18.000 de muncitori. Pentru Ceaușescu totul căpătase pe atunci valoarea unui pariu cu rușii. Un reactor costă cam 600 de milioane de dolari. Anual, România importă energie electrică în valoare de 350 milioane de dolari. Punerea în funcțiune a centralei ne-ar transforma din importatori de energie electrică în exportatori. Concurența însă în această zonă a Europei este mare. Centrala de la Cernavodă se află în apropierea a nu mai puțin de trei mari centrale nucleare: Cernobâl, Haslovsce (Slovacia) și Koslodui (Bulgaria). Speculând accidentul de la Cernobâl, premierul Văcăroiu face eforturi deosebite pentru închiderea centralelor de tip sovietic din zonă. Închiderea acestor centrale ar grăbi și găsirea unor resurse valutare stringent necesare pentru finalizarea lucrării.

RENEL se află în continuare în căutare de investitori. Deși se pare că există amatori, ei cam întârzie să-și facă simțită prezența.

Practic, partea română ar fi interesată în implementarea la unitățile 3,4 și 5 a sistemului "CANDU 3", sistem ce nu a fost încă materializat în lume. A transforma construcții aproape teminate de tip Candu 6 în tip Candu 3, complet computerizate, este o soluție greu digerabilă pentru un partener căruia i se cere virarea a sute de milioane de dolari. De înțeles și chiar de dorit în cazul unei investiții aflate în perspectivă propunerea părții române (Agenția Națională pentru Energie Atomică) nu a fost agreată de partea italiană, datorită pericolului ce-l poate reprezenta punerea în funcțiune a unei asemenea improvisații, cu toate că un sistem Candu de tip 3 se caracteri-

Din surse neconfirmate, am aflat că principalii interesați în afacere ar fi italienii, care s-au arătat dispuși a investi câteva sute de milioane de dolari, acceptând rambursarea în sistem barter (livrare de produse industriale) sau în energie electrică. Războiul din Iugoslavia împiedică însă realizarea unui export de energie spre Italia, realizarea unei magistrale electrice sau folosirea uneia deja existentă neprezentând garanții. Transportul energiei prin Ungaria, Austria sau Bulgaria ar crește sensibil prețul. Sistemul barter devine astfel singurul posibil. Din aceleași surse am aflat că nu imposibilitatea României de a livra produse industriale competitive ar sta la baza amânării încheierii acordului cu partea italiană, ci o anume originalitate românească ce se poate întrevedea și în acest domeniu, originalitate ce nu e acceptată de occidentali.

zează în primul rând prin "conceptul de securitate îmbunătățit".

Amintind faptul că la Parlament se află depus un proiect al Legii nucleare ce a stârnit nedumerirea celor care ar fi fost în măsură să prezinte un asemenea proiect (Centrul de Inginerie Tehnologică pentru Obiective Nucleare, Institutul de Cercetări Nucleare Pitești) și care nici măcar nu au fost consultați ca de altfel nici asociațiile profesionale în domeniul (Asociația Română Energia Nucleară și Societatea Română de Radioprotecție), nu ne rămâne decât să ne arătăm uimirea în fața acestor jocuri de culise. Și cum o centrală nucleară nu este un coteț, nu credem că punerea în discuție a unor nereguli ar putea fi catalogată ca fiind o acțiune dușmănoasă. Nu de altceva, dar parcă am mai sta pe aici cu toate articolele 205 și 206.

DUMITRU MATEI ■

Legea fondului funciar

La Suceava se fură pământul

Radu Ioan are 75 de ani și a ajuns să-și macine bătrânețile cu procese, audiențe, petiții și navete săptămânale București-Suceava și retur. Povestea lui are ca punct de plecare un abuz al regimului comunist (colectivizarea forțată) și ca punct final, un sfârșit fără happy-end în plin regim de tranziție democratică spre un capitalism original. Bătrânul din fața reporterului își caută dreptatea, cerându-și înapoi pământul de care a fost deposedat în urmă cu 35 de ani. Nenorocirea lui este că nu a înțeles că dreptatea este un obiect de lux care se cumpără și care aparține celui ce dă mai mult. Radu Ioan n-a înțeles să dea ceva pe ceea ce i se cuvenea de drept, și atunci și-a pierdut pământul pentru a doua oară. În Comuna Arbore primarul vrea ciubuc

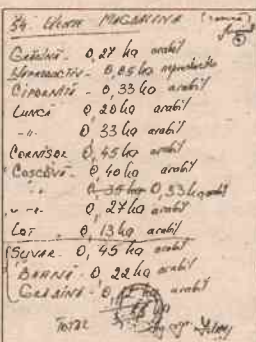
În 1947, Radu Ioan cumpără, de la un anume Lupu Damian, un lot de pământ de 2200 mp în comuna Arbore, județul Suceava. Cei doi nu fac act de vânzare-cumpărare, pentru că Lupu Damian, la rândul său, nu avea acte pe terenul în cauză, pe care îl cumpăraseră, în 1943, de

la un român de origine germană ce părăsise, între timp, țara. Omul nostru și-a stăpânit liniștit tarlăua până în '59 când comuniștii i-au luat pământul cu japca la cooperativă. Fapt foarte important, cei 2200 mp de teren arabil sunt înscrși pe fișa agricolă nr. 54 din anul 1959/1963 în dreptul numelui Leonte Magdalena, soacra lui Radu Ioan.

Radu Floarea, soția lui Ioan, este unica moștenitoare în urma decesului mamei sale, Leonte Magdalena.

După decembrie '89, în baza Legii fondului fun-

Fișa agricolă prin care rezultă că pământul lui Floarea și Ioan Radu a fost trecut în colectivă pe numele Leonte Magdalena



ciar, Radu Ioan primește adeverința de proprietate nr. 785/15.10.1991, iar la 9 septembrie 1992, prin procesul verbal nr. 1496, este pus în posesia terenului revendicat.

În toamna lui '92, Lupu Nistor, fiul lui Lupu Damian, ocupă abuziv terenul soților Radu, pretinzând că este adevăratul proprietar. Bătrânii dau în judecată „invadatorul” bazându-se pe actele ce le dețineau și pe spusele martorilor. Din păcate, primarul comunei Arbore, Vasile Buliga, și Iliese Leonte, membru al Comisiei Comunale, nemulțumiți, se pare, că Ioan Radu a refuzat să le dea ciubuc, eliberează procesul-verbal nr. 1300/1 mai 1993 prin care îl pune în posesie pe Lupu Nistor pe aceeași bucată de pământ.

Judecătoria Bulancia crede în mărturiile mincinoase

Sentința în procesul intentat de Radu Ioan lui Lupu Nistor a fost dată în ședința publică din 4 iunie 1993 a Tribunalului Rădăuți, județul Suceava. Judecătoria Bulancia Ana a considerat că ultimul împrietărit este adevăratul stăpân al pământului în litigiu. Hotărârea instanței s-a bazat pe procesul-verbal de punere în posesie a lui Lupu Nistor, pe mărturia lui Ciubotar Vasile și pe declarația depusă la dosar de Iliese Leonte, membru în Comisia Comunală de reconstituire

a dreptului de proprietate. Iliese Leonte afirmă că a fost indus în eroare de către Radu Ioan și că în mod greșit i s-a eliberat acestuia proces-verbal de punere în posesie.

Dacă citim cu atenție sentința penală nr. 627, constatăm câteva ciudățenii. Este nominalizată prezența martorului **Preotesi Constantin**, venit să-l sprijine pe Radu Ioan. Judecătoria Bulancia reține, însă, declarația lui **Leonte Vasile** care a susținut că „terenul în litigiu a aparținut anterior cooperativizării părții vătămate, iar Lupu Nistor (inculpatul) a ocupat abuziv terenul”. Pe de altă parte, Radu Ioan susține că la proces a avut doi martori, iar instanța se pare că a încercat să escamoteze pe unul dintre ei.

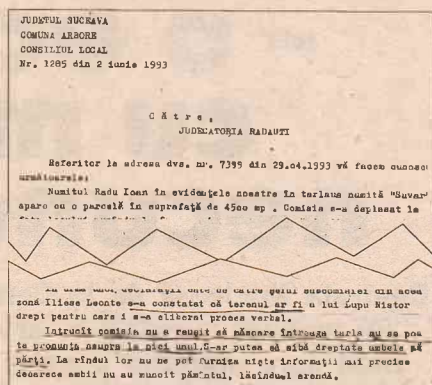
La dosarul cauzei se găsește o hârtie prin care primăria comunei Arbore răspunde unei adrese emise de Judecătoria Rădăuți. Prin răspunsul dat, primarul Vasile Buliga precizează că membrii Comisiei Comunale nu se pot pronunța în ce privește litigiul dintre Radu Ioan și Lupu Nistor, ba chiar emite părerea că „s-ar putea să aibă dreptate ambele părți”. De altfel, din întreaga scrisoare nu se înțelege care ar putea fi adevăratul stăpân al pământului. Despre Radu Ioan se spune că este în evidențele primăriei cu o parcelă în tarlăua denumită „Suvar”, iar despre Lupu Nistor se spune că „s-a constatat că terenul ar fi al lui”.

Cu toate acestea, judecătoria Bulancia susține că prin procesul verbal nr. 1300/1.05.1993, **Comisia Comunală** a revenit și l-a pus în posesie pe Lupu Nistor, deoarece s-a constatat că el este proprietarul de drept.

Un an mai târziu, în februarie 1994, Ciubotar Vasile, cel care a depus mărturie la proces în favoarea lui Lupu Nistor, a fost dovedit ca martor mincinos și sancționat cu o amendă administrativă de 25.000 lei.

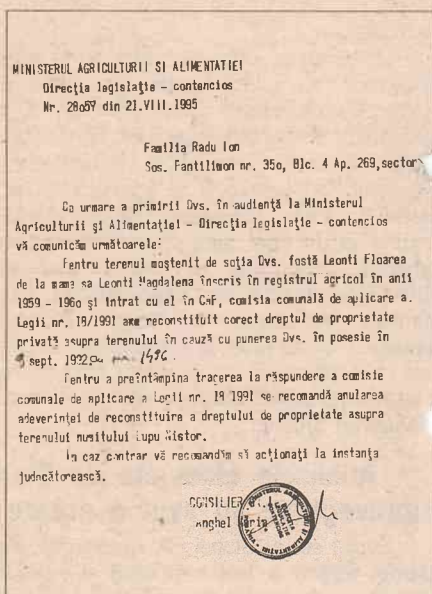
La Rădăuți se moare cu dreptatea în brațe

Radu Ioan și-a căutat dreptatea peste tot: la Ministerul Agriculturii, la primăria comunei Arbore, la prefectura județului Suceava. De peste tot a primit răspunsuri favorabile și i s-a explicat că este proprietar pentru că a fost pus în posesie. Numai în justiție n-a avut noroc. A pierdut și recursul și procesul la Curtea de Apel și nu știe dacă i se va aproba recursul în anulare. Interesant este că la nici o judecată nu i-a fost



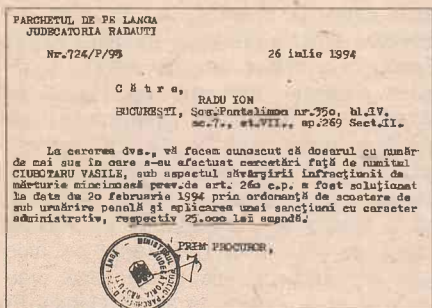
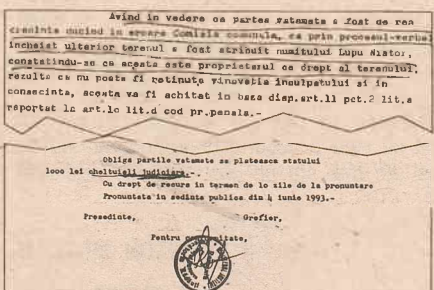
După cum se vede și din facsimilul scrisorii semnată de primarul Buliga, Comisia Comunală nu s-a putut pronunța „asupra la nici unul”

cerut actul de proprietate pe terenul în litigiu, după cum nici lui Lupu Nistor nu i s-a cerut așa ceva. Cei doi, după cum spuneam, nu au dovezi unde să scoată un astfel de act. Totuși, pământul pe care Radu Ioan îl revendică a fost înscris la colectivă pe numele soacrei sale, Leonte Magdalena, nu pe cel al tatălui lui



Lupu Nistor. Deci, pământul în cauză ar trebui dat lui Radu Floarea, adică fiica și moștenitoarea lui Leonte Magdalena. Din păcate, la Rădăuți justiția este ruptă de realitate.

RĂZVAN BUTARU ■



Martorul propus de Lupu Nistor și acceptat de judecătoria Bulancia era... mincinos

Prof. dr. ing. Eugen Sofan (AGIR):

„Singura soluție pentru ieșirea din criză este crearea unei piețe interne puternice”

- Are dreptul un inginer să aspire la calitatea de specialist în economie?

- Un inginer, spun cunosătorii, este un specialist care realizează cu cinci dolari ceea ce altul ar realiza cu 10. Evident, această definiție nu transformă un inginer într-un economist. Economistul, prin natura intrinsecă a specializării sale, nu capătă sensibilitate, cunoaștere față de tehnică. Un inginer, însă, este obligat să manifeste afinitate față de sistemul economic. Pentru un economist, a face economie, în sensul cel mai obișnuit al cuvântului, înseamnă, de obicei, renunțarea la unele utilități, restrângerea acestora. Un inginer percepe economia drept o mai bună folosire a respectivelor utilități, pentru a se obține reducerea prețului de fabricație sau de exploatare a produsului.

- Care sunt diferențele dintre socialism, capitalismul sălbatic și economia socială de piață?

- Obiectivul general al modelului numit economie socială de piață este bunăstarea pentru toți. La noi, în acest moment, nu se pune această problemă... În capitalismul zis sălbatic, se acordă prioritate absolută interesului individual. În socialism se impunea ca totul să aparțină colectivității, ceea ce reprezenta o utopie față de posibilitățile reale. Economia socială de piață merge pe o idee oarecum de compromis. Se consideră legitimă servirea intereselor individuale, fără să se omită responsabilitatea față de colectivitate.

Capitalismul sălbatic a pătruns prin intermediul păturii comuniste de conducere

- Ce s-a întâmplat la noi, după Revoluție?

- S-a întâmplat un lucru straniu. Principiile capitalismului zis sălbatic au ajuns aici pe o filieră paradoxală: prin intermediul păturii comuniste de conducere. Aceasta a manifestat tendința netă de acaparare, conform vechii ei mentalități că totul i se cuvine: bani, drepturi, activități științifice, activități culturale etc. Această mentalitate e foarte adâncă, dominatoare. Vorbele promițătoare vehiculate de ei nu fac altceva decât să mascheze respectiva tendință. În perioada imediat post-decembristă nici nu a putut fi vorba despre economia socială de piață. Totuși, există o evoluție pe această cale. Ea se datorează, pe de o parte, contactului ce s-a stabilit, vrând-nevrând, cu țările în care există economie liberă de piață și, pe de altă parte, aceluia minim de libertate efectivă care s-a manifestat și la noi. În prezent, se caută, într-o serie de direcții, mai mult sau mai puțin sincer, să se aplice principiile economiei sociale de piață. Dar nu

într-un mod suficient de consecvent, după părerea mea.

- Ce a fost greșit? Ce a produs dezastrul?

- Premisele de la care s-a pornit. Vedeți, germanii au fost cei care au elaborat modelul economiei sociale de piață încă de pe vremea lui Hitler și l-au aplicat efectiv, în R.F.G.-ul aflat sub ocupație anglo-americană. De pe o zi pe alta, ei au realizat, concret, **liberalizarea prețurilor**. În timp, adică nu imediat, faptul a dus la rezultatele pe care le cunoaștem. Însă, premisele de la care au pornit germanii diferă esențial de cele de la care au început românii. În primul rând, nemții au dispus de ajutorul acordat prin planul Marshall. În plus, ei știau cum să aplice acest model ce se potrivea condițiilor lor. Germanii nu cunoscuseră planificarea centralizată, rigidă care a dominat atâția ani la noi. Mai mult, ei au un anumit simț al disciplinei destul de diferit de cel al românilor. În asemenea condiții, trecându-se la **liberalizarea, peste noapte, a prețurilor**, românii au simțit numai **efectele negative** ale acțiunii, nu și pe cele pozitive. Așa s-a ajuns la rapida și de nestăvilit inflație, la nedorita polarizare a societății în ultrabogați și în foarte săraci. Factorii de decizie, aparent, nu au prevăzut aceste efecte. A doua greșală a fost modul în care s-a înțeles principiul **neintervenției statului** în economie. Modelul economic discutat cere, șocant, nu-i așa, **amestecul statului**, dar în cu totul alt mod decât în economia centralizată, dirijată. Deci, numai în anumite situații ce nu pot fi rezolvate, de la sine, prin mecanismele economiei de piață libere, deci prin pârghii economice: impozite, subvenții, protecții vamale etc. La noi, lucrul acesta a fost neglijat, încă de la pornire.

- Există, în viziunea dv., o cale de a ieși din criză?

- Da, singura cale viabilă este, în opinia mea, **crearea unei piețe interne puternice**. Este unica soluție ce va duce la redresarea economiei, la stoparea inflației și la creșterea nivelului de trai.

Integrarea europeană e incompatibilă cu sprijinirea producătorilor interni

- Care sunt consecințele lipsei pieței interne?

- În primul rând, înseamnă, logic, imposibilitatea valorificării produselor. Apoi, investitorii străini nu pot rezolva, nici ei, această situație căci, evident, nici ei nu-și pot valorifica produsele, serviciile pe care le oferă. Am întâlnit un potențial investitor străin care a afirmat că va veni numai când românii vor avea un venit mediu lunar de 2000 dolari.

Dacă, totuși, ei vin și cum nu există capacitatea de absorbție a pieței interne, așa cum, de fapt, recunosc și guvernanții, atunci va exista un gen de concurență între ei, investitorii străini, românii alegându-se cu prea puțin. Din păcate, conform cu acordurile la care a aderat statul român, integrarea europeană este incompatibilă cu sprijinirea producătorilor interni, se pare chiar în condițiile folosirii unor pârghii economice la nivel macro. Ar rămâne, deci, numai posibilitatea adoptării unor soluții la nivel microeconomic care se izbesc, tocmai, de lipsa pieței interne. Unii occidentali au înțeles că respectiva situație este în dezacord cu propriile lor interese, însemnând, de fapt, extinderea acerbei concurențe comunitare. Vedeți, deci de ce este indispensabilă crearea unei puternice piețe interne. Paradoxal, tocmai cerințele economice ce impun menținerea nivelului de schimb leu-dolar, măsură ce nu stinge inflația, fac ca activitatea de export să devină nerentabilă.

- Cum?

- Simplu. Exportatorul primește, pentru produsele sale, aceeași sumă în valută, un timp îndelungat. În țară, însă de-a lungul respectivei perioade, prețul materiilor prime și al manoperei crește continuu. Deci, prin acest mecanism simplu, profitul exportatorului scade, putându-se înregistra chiar pierderi.

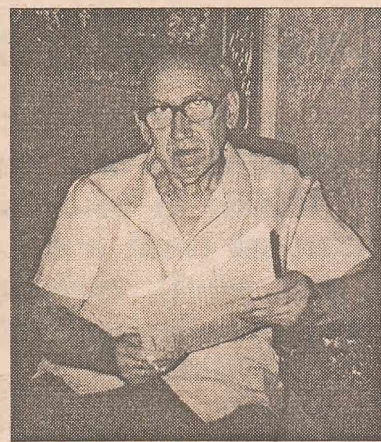
- Care ar fi soluția?

- O variantă ar fi existența unor întreprinderi care să împartă materia primă și inventând inteligență industrială să exporte produse. Soluția nu poate fi aplicată, la noi, decât sporadic, acolo unde există oaze de tehnologie înaltă. Deci, acest mod de a ocoli piața internă nu ne poate aduce avantaje economice.

- Produsele românești, din păcate nu sunt la nivelul performanțelor mondiale.

- Să vedeți cum ia naștere un cerc vicios. Dacă se iveau vreo necesitate, este, adesea, mult mai avantajos ca agentul economic să recurgă la import deși, câteodată, și industria autohtonă ar putea să o satisfacă. Nivelul calitativ al multor produse românești este mult inferior celor din străinătate, dar nu din lipsa de capacitate, ci din pricina dificultăților de valorificare a resurselor. Competitivitatea produselor românești pe piața internă nu este, neapărat, dată de atingerea unor performanțe de vârf pe plan mondial, ci înseamnă satisfacerea unor necesități ale consumatorilor care, foarte frecvent, nu corespund cu cerințele mondiale. Ieșirea din acest cerc vicios este posibilă dacă mentalitățile s-ar adapta realității.

- Într-un cuvânt?



- Este vorba despre **corupție**. Perspective nebănuite ar dispărea în cazul unei privatizări reale, al unui climat concurențial. Dacă ar exista, în plus, și piața internă și

Marea privatizare poate fi sortită eșecului

- Ce șanse de reușită are acțiunea de privatizare în masă desfășurată de către guvernanți?

- Mutația de la situația existentă la privatizarea reală este de lungă durată. Realizarea instantanee a efectelor privatizării este o utopie, o iluzie. Recunosc că am fost surprins de sinceritatea dlui Mircea Coșea care afirma că marea privatizare este o necesitate pentru viitor, fără a se putea asigura un succes imediat, mai ales sub aspectul mult-așteptat al dividendelor. Această privatizare, în modul în care se realizează, nu va duce, în nici un caz, la efecte rapide. Dacă vor apărea, totuși, efecte târzii, depinde de mulți factori. Iată unul: **să se ia toate măsurile pentru crearea unei piețe puternice interne**. Conform modelului pe care îl analizăm, **o obligație fundamentală a statului este aceea de a realiza climatul concurențial**, prin măsuri legislative, prin pârghii economice.

- Este posibil așa ceva?

- La noi, nu există o dorință sinceră în acest sens din partea celor ce dețin frânelor țării sau din partea celor ce pot influența modul de folosire a frânelor. Căci, așa cum recunoștea și dl Mircea Coșea, nenumăratele interese existente cer conservarea avantajelor conferite de situația actuală.

produse suficiente, tot mai anevoioase ar deveni plimbările peste hotare și tot mai greu s-ar putea asigura contraservicii din partea exportatorilor străini pentru înlesnirea pătrunderii lor pe piața românească. „Justificări” pentru „nobile idealuri” se găsesc destule. Un lucru este cert. Oricât ne-am strădui, noi nu putem achiziționa cea mai perfecționată tehnică. Tot timpul, ne vom situa sub nivelul maxim atins pe plan mondial. Deci, cu atât mai puțin este justificat faptul că nu se caută rezolvarea problemelor prin mijloace interne. Mi-ați cerut un singur cuvânt. **Eșec** - dacă nu se vor găsi și alte căi pentru stimularea realizării pieței interne puternice.

A consemnat
BRÎNDUȘA NICOLAE ■

Comparați și cugetați

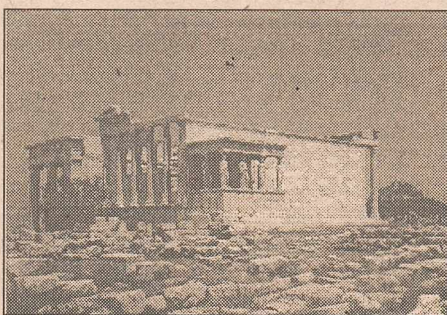
O țară poate fi văzută în mai multe feluri: în interes de afaceri (mai mari sau mai mici), turistic în stil american, turistic pe îndelete sau, pur și simplu, stabilindu-te într-un singur loc, cu programul obișnuit al unui concediu (plajă sau schi - după caz). Dintre toate, însă, cea mai fascinantă este integrarea în atmosferă, lumea văzută de la nivelul străzii, pătrunzând în zonele neturistice, încercând să cunoști oamenii - fără a ocoli, firește, locurile celebre, dar refuzând să te limitezi doar la acestea.

O asemenea aventură este cu atât mai captivantă cu cât vizitezi o țară suprasaturată de istorie, cum este Grecia. La fiecare colț de stradă poți întâlni ruinele unui templu milenar - și tocmai de aceea e pasionantă tentativa de a înțelege ce înseamnă să trăiești permanent cu istoria civilizației sub ochi. Este viața modernă a grecului oarecare independentă de secolele pe care le are „în spate”? Categorie - nu. Dacă privești și ascuți cu atenție, îți vei aminti, inevitabil, anecdotă cu gazonul englezesc impecabil întreținut. „Cât a durat să-l faceți așa frumos?”, întreabă turistul, la care gazda răspunde: „Cam două mii de ani”.

ELLADA după p

Câteva calcule pentru o eternă obsesie

Când călătorește în străinătate, obsesia românului de a compara prețurile este irepresibilă. Mărfurile și serviciile care (majoritatea) se găsesc acum și în România, costă în Grecia de două până la 7-8 ori mai mult (ținând cont că o drahmă face aproape zece lei): 30-100 drahme o ilustrată, 12.000-18.000 o pereche de blugi, circa 15.000 o masă de patru persoane într-un mic restaurant, 200-350 un pateu pe stradă, 2.000-6.000 o casetă video, 3.500-9.900 o pereche de pantofi de vară, iar un costum într-un magazin de lux ajunge la 300.000 (deci trei milioane de lei!). Urmează un amănunt: salariul minim este



După ridicarea Erechtheionului, s-a considerat o gafă faptul că stă cu spatele la Parthenon. Improvizarea unui compromis a dat naștere celebrilor cariatide.

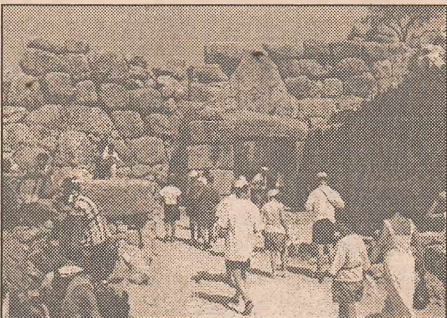
în jur de 150.000 drahme. Calculele se răstoarnă însă din nou aflând că, pentru un apartament, chiria sare de o sută de mii...

Una peste alta, nivelul de trai este vizibil mai ridicat decât în România. Foarte mulți athenieni și-au ridicat case de vacanță pe malul mării, unde locuiesc doar vara. Drumul pe țărm spre Cap Sunion a fost deschis abia cu 25 de ani în urmă și, în acest scurt interval, cei 65 km au fost, în mare parte, „țeviți cu vile”, pe mai multe rânduri, în condițiile în care un metru pătrat construit costă între o mie și patru mii de dolari! Am întâlnit foarte rar cerșetori și copii ai străzii. Cât privește îmbrăcămintea, ea este simplă și nespecifică - majoritatea grecilor ar putea fi „transplantați” pe Magheru fără să se observe, mai ales că - în ciuda unei vechi imagini-standard - sunt de toate felurile, inclusiv înalți și blonzi.

O culoare fără egal

A face plajă la Marea Egee seamănă și nu prea cu ceea ce știai de la Mamaia și Neptun. Pentru zonele private, intrarea te costă 800 drahme de persoană, așa că mai bine te lipsești. Plajele publice sunt neamenajate, excluzând un duș care poate să nu funcționeze. Absența unor magazine fixe e parțial suplinită de câteva rulote care vin să vândă mâncare și răcoritoare.

Scoicile lipsesc aproape cu desăvârșire, în apă și pe uscat, nisipul e zgrunțuros și pre-



Micene, cetatea lui Agamemnon. Blocurile de piatră rezistă secolelor fără nici un liant.

domină pietrișul. Fundul apei coboară brusc - la cinci metri de țărm nu mai ai contact cu el. În fine, soarele arde cumplit. Mass-media locală se află în campanie permanentă împotriva radiațiilor solare, lucru pe care grecii îl iau foarte în serios: ei știu pe dinafară că între orele 9 și 11 ai voie să stai 20 minute la soare, între 11 și 13 - 18 minute ș.a.m.d. În plus, foarte mulți își păstrează șepcile și

Imaginea României în Grecia

În prima zi atheniană, prima terasă pe care ne-am așezat a fost, la scurt timp, scăldată în valurile „Ciocârliei”... Muzicanții nu lucrau acolo, ci onorau o masă de români pe care o remarcaseră în trecere. După ce ne-au descoperit și pe noi și-au venit să ne cânte, ospătarul - cu care comunicaserăm în engleză - a exclamat: „De ce nu mi-ați spus că sunteți români?”

Aproape oricare vânzător și chelner are o cunoștință din România și se bucură că știe să spună „Ce mai faci?”. Din păcate, singurul nume cu care ești asociat rămâne (deocamdată) Ceaușescu. Și mai neplăcută a fost uimirea ghidei de la Micene față de interesul nostru pentru istorie. Femeia ne-a explicat că precedentul grup de români pe care l-a condus întreba exclusiv când, unde și ce urmează să mănânce.

În fine, am zămbit cu jumătate de gură când un ospătar ne-a povestit despre un român care a ținut o tavernă în Athena între 1945 și 1995 (!): „Se numea «Noroc» și avea mâncăruri specific românești: sarmale, mămăligă, papricaș, gulaș...”

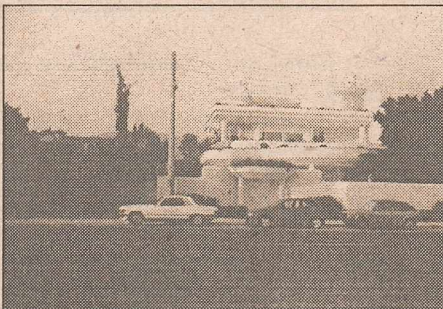
Întâmplarea a făcut ca la scurtă vreme după întoarcerea noastră, să aflăm, dintr-o emisiune a TVR, că românii din Grecia, reuniți în comunitatea „Sfântul Ștefan cel Mare”, n-au fost niciodată anunțați de vizita vreunei oficialități din țară. Nu e de mirare că - așa cum a dezvăluit un preot - grecii erau convinși că noi am apărut (ca popor și drept creștini) în secolul XIV...

pălăriile chiar când intră să înoate!

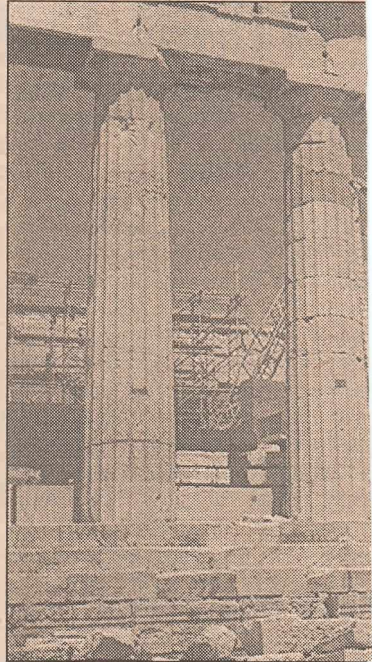
Toate acestea pălesc însă la simpla vedere a apei: incredibil de curată, liniștită și, evident, caldă. Fundul mării îl vezi limpede, piatră cu piatră, chiar la 4-5 metri adâncime. Nici urmă de gunoarie, alge sau meduze. Mai mult decât legendara lumină a cerului (pe care apariția unui nor e un mic eveniment, iar ploaia - un eveniment național), extraordinara culoare albastru-închis a mării este una din cele mai persistente imagini cu care te întorci din Grecia. Nu întâmplător, firește, - exact această nuanță se regăsește pe drapelul urmașilor lui Ulise.

Bucuria civilizației și civilizația bucuriei

Viața de noapte a Athenei este vizibil influențată de nivelul de civilizație, de tradiții și - îndrăznesc să folosesc un termen pe nedrept



Standardul de viață al clasei de mijloc. Cei mai bogați au vile pe insule - sau insule cu totul.



**În Parth...
Istoria prime**

perimat - de patriotism. „Riba's”, unul mai scumpe localuri de noapte (amfiteatru în aer liber), are program bazat aproape exclusiv pe motive muziclorice. Se cântă doar în greacă, iar trăiește fiecare melodie, o fre dansează între mese, pe scenă și mese! Am urmărit cu o atenție chibzuită se îmbătaseră. Între două reprize de stăteau liniștiți la mese, continuând vibreze în ritmul muzicii.

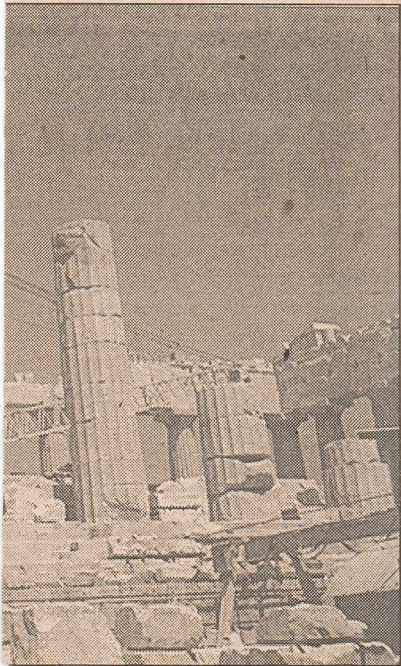
Cum la Riba's o masă (doar băutură) costă 3.000-4.000 dolari, un flori (care se aruncă pe scenă sau în seni) face 20 de dolari iar o vedetă cu 5.000 de dolari pe spectacol, am tent, să vedem cum arată lucrurile partea cealaltă a zidului bogăției, într-c de cartier. Concluzia a fost tulburătoare. La alte prețuri, dar în aceeași atmosferă de bucurie molipsitoare.

În nouă zile și nouă nopți pe Grecia n-am auzit muzică străină în local (e drept, n-am fost în discotecile tului) și am văzut 1 (un) om beat pe



Dacă le numărăm pe cele locuite, Grecia are peste o mie insule. Luând în calcul orice p de pământ care iese din apă numărul sare de cinci mii.

Tru milenii



Te o macara.
tehnicii moderne.

Arta consumației

averele grecești inundă trotuarele. Unele și patru mese, altele 30-40, niciodată ocupate integral (în nici un caz în timpul zilei). În mai umilă cârciumă există meniu tipărit cel în greacă și engleză, orice ospătar (ca și vânzător) se descurcă măcar în engleză viciul e ireproșabil. De mâncat și de băut isește pentru toate gusturile, dar câteva

Când treci pe lângă un restaurant, ătarii îți ies în drum, te invită să iei loc, bagă în mână meniul (deși e, oricum, at, mare, la vedere), te cheamă să vezi ătăria, îți aduc platouri cu mâncare doar să le vezi și - amănunt important - și manifestă născum dezamăgirea - i refuzi.

Iar dacă prețurile par piperate, trebuie ăizat că orice băutură, inclusiv vinul, se ăte și la sticle de un sfert și poți ăanda doar o cafea sau o felie de ănză, fiind servit cu aceeași deferență. În s, poți cere să ți se mute masa, să se ăidă aerul condiționat (omniprezent), să e aducă pahare reci etc.

unte trebuie semnalate: sucurile sunt ale; răcoritoarea națională pare să fie apa ăală neacidulată - până și cerșetorii au o două cu el; te poți sătura doar cu o i, căci conține - după caz - brânză, ouă, , cașcaval etc.; toate ingredientele (zahăr, piper, ulei, oțet) se servesc separat, e își pune cât poțeste; iaurtul e ceva în ăingurița poate sta vertical...

ă ultim amănunt, de coloratură: pentru că gură bucătărie se întâmplă să „țină” mai terase, o imagine aparte a Athenei este a chelnerilor traversând strada, în slalom e mașini, cu o tavă plină în mână!

Trecutul ca prezent

ă Grecia, istoria nu este o sumă de obiec- ăuristice, ci o omniprezență. Pare un clișeu, e o simplă realitate. Nu numai pentru că ăntul e mai bogat în vestigii decât în mine- ăneecdotă zice că oamenii nu-și pot face i o casă: cum sapi de o fundație, cum ci un șantier arheologic...), ci și pentru că ăntul e absorbit în prezent. Când i-am spus ă localnic că - mai mult decât Ellada antică, ă cunoscută din filme, fotografii, relatări - ă surprins Athena modernă, mi-a răspuns i că edificii din sticlă și aluminiu se ăsc oriunde în lume, și ei nu cu acestea

se mândresc.

● Mândria trecutului se manifestă uneori paradoxal: la **Cap Sunion** ghida ne-a vorbit preț de zece minute despre celebra semnătură a lui **Byron** pe una din coloanele **Templului lui Poseidon**, deși azi un asemenea gest e considerat un vandalism. Dar, e drept, nu oricine e Byron.

● Descoperirile au stat, nu o dată, sub semnul întâmplării: „**Trezoreria**” de la **Micene** (termen sub care se înțelegea un lăcaș de pomenire - în cazul acesta un ansamblu funerar), complet acoperită de pământ, a fost dată la iveală de căderea unei capre care a „desfăcut” cheia de boltă a construcției. Cât despre tehnologia antică, e simplu: se ia un deal, se îmbracă în blocuri de piatră (fără nici un liant), apoi se scoate pământul dinăuntru...

● Tot la Micene, de data aceasta în amfiteatru, am putut verifica legendara acustică a incintelor de spectacol: unui turist i-a căzut o monedă și sunetul s-a auzit limpede de la „străpontină”, câteva zeci de metri mai sus.

● Pe **Akropolis-ul** Athenei emoția este în mare măsură obstrucționată de utilajele șantierului care încearcă să curețe mătza de pe marmură și să regăsească locul fragmentelor de piatră răspândite peste tot. Mai mult decât monumentele impresionează panorama uriașului oraș aflat sub imperiul soarelui (și, din păcate, deseori și sub cel al incendiilor).

● Surprinzătoare este atmosfera din **Muzeul Național de Arheologie**: mari pâcuri de turiști băntuie în toate direcțiile, se odihnesc pe scări, fotografiază și filmează (lucru interzis doar în zona colecțiilor particulare). Ingenuă și fermecătoare a fost imaginea unei fetițe așezate pe jos, sprijinită de o vitrină cu vestigii fabuloase, răsfoind o revistă pentru copii...

● Privind sculpturile, impresia cea mai puternică e dată de perfecțiunea detaliilor, în special faldurile hainelor și mâinile ce par gata să se miște. De remarcă că anticii ne-au lăsat nu numai imagini de personalități, ci și - de pildă - sculpturi ale unor spălătorese anonime.

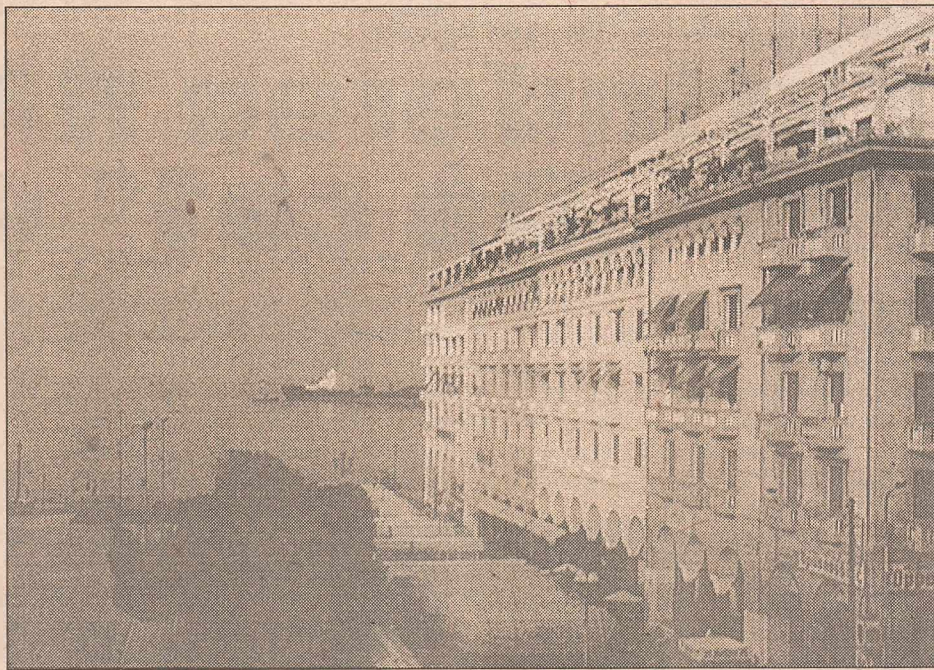
● În secția de artă egipteană se află, între altele, o corabie de lemn, cu personaje minuscule, care amintește izbitor - iertată-mi fie comparația - o construcție LEGO! După patru milenii, miniaturalele membre (din lemn!) sunt



În centrul Athenei, construcția unui bloc nu înseamnă demolarea unei biserițe.

intacte și culorile par așternute ieri.

● Trecutul și prezentul s-au împletit încă o dată, apoteotic, într-un spectacol de sunet și lumină nocturn. Monumentele de pe Akropolis, savant luminate, „dădeau” surprinzător de bine pe fondul „Athena by night” și, în vreme ce difuzoarele povesteau istoria vremurilor apuse, din oraș se auzeau claxoane - fără ca asta să pară o impietate. Surpriza finală a fost însă totală: sfârșitul spectacolului era sincronizat cu răsăritul lunii!! Și cum s-a nimerit să fie lună plină, ne-au trebuit minute bune să ne regăsim glasul.



Thesaloniki (Salonic) - locul în care marea pare să intre în oraș.

Athens - oraș deschis

În vreme ce Ellada clasică rămâne neschimbată (între altele - nici o speranță de recuperare a vestigiilor răspândite prin muzeele lumii), Grecia de vârf e racordată la evoluțiile de vârf ale Occidentului. Vezi asta de cum îi treci granița: șoselele (inclusiv marcasele rutiere) sunt impecabile și, dacă apare vreo deviere sau îngustare a drumului, semnalizările sunt atât de insistente încât orb să fii și tot le vezi.

Vorbind de circulație, trebuie spus că se circulă tare de tot: în capitală, deși majoritatea străzilor sunt înguste datorită sistemului de sensuri unice și a „undelor verzi” poți prinde 10-15 stopuri la rând cu 80 km/h... Mai mult decât al mașinilor, străzile sunt teritoriul motocicletelor, de la Honda conduse pe o roată (sic!) până la pașnicele scutere cu care circulă puștii de 15-16 ani. Dar deasupra tuturor, în localități și în afara lor, se află „life security” (pompieri, ambulanțe, poliție): când se aude o sirenă, toate vehiculele se aruncă în lături,

Oameni care știu ce au

Principala ramură a economiei grecești este turismul - iată un adevăr de care sunt conștienți și copiii. În „sate” - care arată mai degrabă a sate de vacanță și poți jura că toate casele au fost vândute special pentru venirea ta - „țărani” sunt, în mare parte, comercianți și, cel puțin la șosea, fiecare casă e un magazin. Acestea sunt deschise toată ziua, chiar dacă la orele amiezii, din pricina căldurii, localitățile sunt pustii. La un magazin de ceramică am fost invitați în ateliere, ni s-a făcut o demonstrație de olărit și ni s-a explicat vreun sfert de oră cum să deosebim obiectele făcute manual de cele realizate (tot de ei!) cu mijloace mecanice. „Cele autentice și scumpe sunt pentru dvs.”, a glumit gazda, „cele ieftine - pentru cadouri acasă...”

Înutil să mai spun că mai toate firmele, reclamele, numele de străzi și indicațiile rutiere sunt bilingve, pentru uzul turiștilor, monumentele sunt înconjurată de „centuri” comerciale, iar pe șosele, în cel mai micuț popas, găsești aproape orice și dotările sunt ca-n filme.

Ca un amănunt despre cum înțeleg grecii comerțul: în august, calendarele pe anul următor încep cu septembrie anul curent...

Văzând toate acestea, nu poți să nu te gândești: dacă la vechimea monumentelor (nu și la frumusețea lor) și la spectacolul marin Grecia se află în avantaj față de România, în ce privește peisajele terestre n-avem ce discuta. Or, ce înseamnă azi turismul în România? Dacă grecii ar avea Bucegii sau mănăstirile din Moldova, cred că și-ar dubla bugetul național.

știind că nu vor fi ferite!

Pe „zebrele” fără semafor pietonii nu au prioritate, dacă pui piciorul jos riști să-l lași acolo. Mai bine aștepti 5-10 minute până traversezi. În fine, pe șosele se trece lejer de 160km/h - și cu toate acestea n-am văzut nici un accident, și nici vreun echipaj de poliție rutieră. Ideea „filtrelor”, a controalelor preventive, pare necunoscută, drept care se și bea la volan - dar când te prinde, te-a ars. Radarele adună fotografii în „contul” fiecăruia și-ți prezintă nota de plată la sfârșitul anului... Acest sistem, bizar pentru noi, asigură o incredibilă fluentă a traficului.

Cât despre imobile, majoritatea au până în 3-4 etaje, iar puținele blocuri arată mai degrabă a hoteluri sau vile - în rest, predomină casele. Într-o zonă în care ploaia vine mai rar decât incendiile, cultul vegetației este impresionant: balcoanele sunt inundate de flori, iar



Hotelurile - o lume ametoare, în care seara piscinele devin arteziene colorate.

micile peluze sunt udate aproape non-stop.

Pe marile bulevarde se poate vedea o concepție edilitară neobișnuită: lipsește ideea de front al străzii, fiecare clădire e de sine stătătoare, distanțată față de vecine și fără nici o grijă de armonizare a stilurilor. Luată în parte, fiecare e interesantă, chiar scilpitoare, dar ansamblul e obositor pentru ochi.

Metroul - urățel și nu prea curat - se află în plin proces de extindere a traseelor, autobuzele sunt ca la București, troleibuzele - cam la fel, dar - aglomerația fiind necunoscută - starea lor fizică e mult mai bună.

Toate acestea sunt însă neesențiale față de labirintul străduțelor-scări care înconjură Akropolis-ul. Un univers fascinant în care poți vedea, de pildă, un balcon pe care încape o singură masă de tavernă...

Și, deasupra tuturor, plutind peste oraș, ca o insulă înaripată, ca un mesaj despre imortalitate - Parthenonul, Erechteionul, Propileele, Templul zeiței Nike...

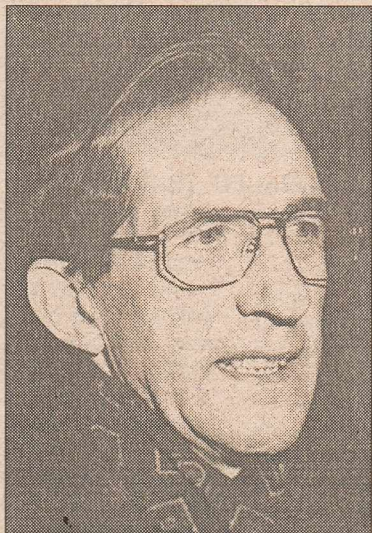
Deplasare sponsorizată de „Altis-Hellenic Croissant”. Autorul mulțumește dlui Vassilios Kourouvanis.

TUDOR CĂLIN ZAROJANU ■

Lumea cu geometrie variabilă

Extinderea NATO spre Est: „De ce?” și „Cum?”

Precum legendara Pythia, Consiliul NATO a dat de curând niște răspunsuri sibilince la modul în care ar urma să se producă extinderea Alianței spre Est. Se știe că de la destrămarea Pactului de la Varșovia, țările care au fost până de curând în spatele cortinei de fier au acuzat vidul de securitate în care se află. Și aceasta în condițiile în care Rusia, ca un boxer care-și revine din pumni, începe să-și manifeste din nou tendințele hegemonice. Iată de ce, de câțiva ani aceste țări - într-un mod mai ferm sau cu glasul mai moale - solicită intrarea în Alianța Atlantică. Moscova, la început permeabilă la acest proiect, a dat repede înapoi - probabil sub presiunea complexului său militar - și prin glasul lui Elțîn a spus „niet” oricărei extinderi a Alianței spre granițele sale, socotind că aceasta s-ar face în detrimentul propriei securități. Alianța a dat asigurări că extinderea nu este îndreptată împotriva altcuiva, iar președintele Clinton a spus răspicat, la reuniunea OSCE de la Budapesta, că nimeni nu are drept de veto în această privință. Moscova a recepționat cu iritare mesajul și a



urmat un șir de declarații ale reprezentanților săi cei mai de-seamă care au spus că într-o lume în care a dispărut bipolarismul nu mai înțeleg sensul existenței NATO și că se vor opune în continuare planurilor Alianței.

Pentru a atenua aceste suspiciuni, NATO a oferit un statut special Rusiei în cadrul Parteneriatului pentru pace. Dar în același timp Alianța și-a manifestat voința nezdruncinată de a se extinde. Pentru statele candidate au început frământările legate de răspunsul la mai multe întrebări: când, în ce condiții și în ce ordine vor fi primite în Alianță?

Conducerea NATO, prin glasul secretarului său general, Willy Claes, a anunțat că vor fi stabilite niște criterii ferme de aderare care să țină seama atât de interesele Alianței cât și de compatibilitatea fiecărui aspirant cu aceste baremuri. Săptămâna trecută la Bruxelles conducerea Alianței a dat răspunsul doar la întrebările „de ce” și „cum”. La prima întrebare răspunsul, rezumat, a fost următorul: NATO vrea să asigure mai multă stabilitate și securitate în zona euro-atlantică, fără a retrasa noi linii de divizare. Aderarea la NATO se va face paralel

cu intrarea țărilor respective în UE, astfel încât integrarea va fi una economico-militară. „Înaintarea” spre Est nu se va face împotriva Rusiei și nici a altei țări.

În legătură cu modalitățile de aderare s-a precizat că în baza unei cereri se va decide dacă vor fi admise mai multe state la o altă sau separat, noii membri urmând să împărtășească obligațiile și riscurile care derivă din noul lor statut și bineînțeles să beneficieze de avantajele care decurg din apartenența la Alianță. În

prima fază, cel puțin, noile state membre vor participa la acțiunile NATO, dar nu este obligatoriu ca pe teritoriul lor să fie instalate baze militare. Nu trebuie neglijate nici costurile financiare ale țărilor care vor fi acceptate.

Deși termenii pot părea vagi, ei conțin niște obligații ferme de ambele părți. Urmează să fie dat răspunsul la alte două întrebări chinuitoare: „cine?” și „când?”. În această privință, România continuă să aibă emoții, întrucât semnalele sunt când încurajatoare, când dezamăgitoare. Ceea ce se poate deduce inclusiv după vizita

președintelui Iliescu în SUA - unde componentei militare a relațiilor bilaterale i s-a dat o importanță primordială - este că România ar putea fi inclusă în această extindere. Dar probabil că nu va face parte din primul eșalon. Chiar dacă ministrul de externe Teodor Meleșcanu declara că aceasta ar putea provoca noi tensiuni și un potențial de instabilitate în zona geografică a României.

Ministrul apărării al SUA, William Perry, declara, în timpul vizitei lui Iliescu la Pentagon, că pentru intrarea în NATO trebuie îndeplinite cinci principii: progresul pe calea democratizării, economie de piață/inclusiv privatizarea/, control civil asupra armatei, lipsa unor disensiuni cu vreo țară vecină pentru a nu fi „importate” de NATO; în sfârșit, adaptarea forțelor armate la nevoile și capacitatea NATO. Citind aceste principii-obligații, ne îndoiim că Bucureștiul va trece ștacheta. Și nu din vina NATO.

Ceea ce poate însemna, însă, o nouă ocazie ratată. Dacă nu cumva sunt unii care chiar doresc acest lucru, dovadă strâmbăturile din nas ale PSM.



Cinci ani de la căderea Zidului Berlinului

Nici un alt simbol nu a fost mai mediatizat, pentru a ilustra dispariția unei lumi - cea comunistă - decât Zidul Berlinului. Căderea „zidului rușinii”, cum a mai fost denumit, a marcat nu numai ștergerea liniei artificiale de separație dintre două segmente ale aceluiași popor, aruncate de istorie în două tabere dușmane, ci chiar dispariția unei lumi. Lumea care se întindea în spatele cortinei de fier de la acest zid și până în Extremul Orient, în apropiere de Japonia.

La 3 octombrie 1989 zidul cădea, iar zeci de mii de berlinezi din Est îl escaladau sărind „dincolo”, sau pur și simplu treceau prin el, prin spărturile făcute cu târnăcopul sau chiar cu mâinile goale. La cinci ani de la acest eveniment, cum arată Germania? Răspunsul nu este ușor de dat. Dar ceea ce este dincolo de orice dubiu este că apropierea dintre Vest și Est nu s-a făcut așa de simplu precum părea. Costurile au fost mai mari decât se bănuia. Este vorba atât de costurile economice și sociale, dar și de cele umane. Pentru că „integrarea” de care se vorbește a stârnit și încă mai stârnește pasiuni și controverse. Pe de o parte, foștii RDG-iști le reproșează fraților lor din Vest că au stat la căldurică (deși nu este așa, pentru că prețul prosperității lor a fost munca proprie în condițiile, însă, ale libertății) și că „nu au mâncat salam cu soia”, ori variațiuni pe aceeași temă.

Acum, spun nostalgicii comunismului, care sunt încă destui, vesticii au venit cu banii lor să-i cumpere. Nu contează că tot ce au de cumpărat aceștia sunt întreprinderi nerentabile și prost echipate, mentalitatea lui „nu ne vindem țara” s-a metamorfozat și



a ajuns să însemne „lăsați-ne așa cum suntem”.

Suspiciunea nu este mai puțin păguboasă și păgubitoare din partea vesticilor. Aceștia suspectează încă pe mulți dintre frații lor din Est că au fost informatori ai STASI (ceea ce în mare parte e adevărat, așa cum au dovedit-o dosarele care pot fi consultate în mod liber), sau că n-au renunțat la dogmele lor comuniste.

Cu timpul, tensiunea aceasta s-a mai aplanat. Este interesant că în landurile din Est au apărut grupările extremiste și neonaziste, dar tot de aici își racolează susținătorii Partidul Socialist.

Cu toate acestea, transformările, spun cei care au vizitat fosta RDG, sunt uluitoare. Industria nou construită este chiar mai modernă decât în Vest, însă șomajul este o plagă socială. Investițiile sunt enorme, numai pentru Berlin fiind alocate peste 42 miliarde mărci. Totul trebuie să fie făcut după noile standarde, de la re tehnologizarea și ecologizarea întreprinderilor, până la recalificarea forței de muncă. Generația tânără s-a și adaptat, iar maturii încearcă să țină pasul.

Miza politică a acestui pariu pe care și l-au luat cancelarul Kohl și partidul său, UCD, depășește însă interesul strict al unei anumite forțe politice. Experiența, unică, a RDG servește ca exemplu și pentru fostele regimuri comuniste. În cazul în care și acestea vor fi sprijinite există șansele prosperității pe un termen mult mai lung. Iar Germania își va confirma încă o dată, în acest fel, renumele de locomotivă a Europei.

Pagină realizată de
ȘTEFAN NICOLAE ■



Dan Grigore nu a refuzat Venetia

Deși a refuzat să cânte la Festivalul Enescu, pianistul Dan Grigore a rămas în topul celor mai buni pianiști din estul Europei. Recent, el a fost invitat la Venetia la aniversarea a 45 de ani de la înființarea Adunării Generale a Societăților Europene de Cultură. Din partea României a participat Mihnea Gheorghiu, președintele Centrului Național Român.

Pentru închiderea adunării a fost preferat Dan Grigore, care deși nu face parte din conducerea nici unui grup, a fost invitat pentru un recital.

REMUS ANDREI ION ■

Guvernul este presat de artiști

Oamenii de teatru vor mărirea imediată a salariilor

Artiștii, adică actorii, scenografii, regizorii, angajații din muzee, Fundația Culturală Română sunt în război cu Guvernul. Nu sunt de acord cu hotărârea de a spori salariile cu doar 25% și numai pentru șase instituții culturale din București. Seria de proteste scrise a încetat.

UNITER a fost mandatat de directorii de teatre și vârfurile artistice să ceară o audiență ministrului culturii pentru a rezolva o stare în primul rând jenantă. Este deja cunoscut răspunsul ignorant pe care ministrul l-a dat publicității: „...Ținând seama, însă, de resursele financiare actuale, Guvernul a aprobat deocamdată sporurile anunțate, urmând ca la începutul anului următor, să ia în discuție și să aprobe și

alte sporuri la alte instituții de cultură și artă”. Un text cu gramatică tip Jana Morărescu care nu a făcut decât să-i irite pe actori. Astfel, Sindicatul de la Odeon a anunțat că a început lupta sindicală și s-ar putea ajunge chiar la o grevă.

UNITER a insistat pentru audiență. De astă dată, răspunsul a venit semnat de mi-

nistrul Viorel Mărginean, respingând în mod indirect cererea oamenilor de teatru. Stupid, dar adevărat, textul, tot din familia J.M., nu are nici o logică, nu face nici o referire la audiență și se încheie cu citatul din



Horea Popescu, directorul teatrelor nu se gândește

la salariile actorilor, ci la postul său din minister.

comunicat. Ministrul a fost la un pas de a se face de râs. Între timp, o parte din resursele financiare ale ministerului se cheltuiește pe festivaluri de teatru ce se desfășoară în paralel la Oradea și Timișoara, Galați și Arad. UNITER consideră că inclusiv procentul de 25% este ridicol. La nivelul actual al salariilor, sporul trebuie să fie de peste 100%, chiar 200%. În cele din urmă, ministrul a acceptat audiența cerută de UNITER, pe 16 octombrie, ora 12.00 (fără prezența presei). Atunci se vor cere garanții scrise, legate de mărirea iminentă a salariilor angajaților din teatre.

REMUS ANDREI ION ■

Ministerul Culturii încurajează sărăcia editurilor

□ “Cultura Națională” expune cu toptanul la Târgul de carte de la Frankfurt

“România va avea cel mai sărac stand la Târgul de carte de la Frankfurt”, a spus Gabriel Liiceanu la o conferință de presă. În premieră, România va avea un stand național după mai mulți ani în care a fost singura țară din Est care nu avea așa ceva. De obicei, organizatorii târgului iau contact cu ministerele culturii din țările participante, care plătesc standurile și oferă garanții de participare. În țara noastră ministerul a ignorat pur și simplu acest lucru. La un moment dat a încercat birocratic să obțină niște bani în mod neloial de la partenerii germani și englezi.

Acum, însă, Fundația ART-EXPO condusă de Mihai Oroveanu s-a ocupat de înscrierea și participarea editorilor români la Frankfurt. Doar patru edituri au reușit să plătească un stand propriu, adică 10 metri

pătrați: Humanitas, Rao, Nemira și All. Apoi Editura Univers și Fundația Culturală Română, care este invitată prin alți parteneri. Înscrierile oficiale s-au încheiat fără ca editurile de stat să apară pe lista participanților. Cultura Națională, falimentată de propriii directori, nu s-a interesat de așa ceva, după cum nu a făcut-o nici ministerul, care a cheltuit anul trecut mai multe miliarde pentru “comenzi de stat”. Și tot standul României nu ar fi costat sub 20 de milioane. În condițiile date, totul este făcut pe bani puțini, la limita sărăciei. În ultimul moment, editurile Culturii Naționale au profitat de retragerea editurii DU Style și s-au înscris toate pe mai puțin de 5 m.p.

Editura Humanitas va prezenta și ediția integrală a poeziilor lui Blaga, tipărită în Germania în condiții excepționale. Pe contra-

pagina volumului scrie că a apărut cu sprijinul Ministerului Culturii. Adevărat pe jumătate, pentru că ministerul a comandat ediția, a promis o subvenție care scădea prețul la 10.000 de lei. S-a contrafăcut și un tiraj bibliofil. Îngrijitorii ediției, în frunte cu academicianul Eugen Simion, au decoperat câteva volume, le-au legat în piele și au semnat de parcă ar fi fost autori. După ce a făcut cadouri pentru centenarul Blaga, ministerul nu a mai vrut să plătească editurii. Humanitas a luat o țeapă, cum s-ar zice. A trebuit Gabriel Liiceanu să ajungă să ceară banii cuveniți de la parlament... În cele din urmă tirajul a fost preluat integral de Humanitas și prețul a crescut cu câteva mii de lei. Ministerul Culturii nu a fost în stare să subvenționeze decât protocolul ediției Blaga.

REMUS ANDREI ION ■



Toate artele

Scrisoarea ne-pierdută

Dimineața, pictorul a avut bucuria să găsească, pusă sub ușa apartamentului său, o scrisoare pe care s-a grăbit s-o deschidă:

„Un grup de pictori se ridică împotriva producției dumitale, lucruri fără valoare, demne de un alienat. Toate eforturile noastre de a zdrobi activitatea dumitale nefastă care înjosește Franța - și mai ales în ochii străinătății - eșuând, am hotărât soarta dumitale săptămâna trecută și de vreme ce Forța Publică te lasă în pace, vom acționa noi.

Așază-ți propriile gunoaie alături de operele marilor pictori și vei vedea ce gunoi ești! Și fiindcă ești un ratat, un incapabil, ai găsit formula idioată, bună pentru imbecilii! Dar ce nenorocire pentru țară că tinerii te urmează! Sărmani cretini!”

Semnat: „Un grup de artiști, din cei adevărați!”

Epilogul istoriei? Ce s-a întâmplat cu bietul pictor? Va fi fost el suprimat de brutala sentință? I s-a dat foc la atelier, i-au fost răpiți copiii, a fost cotonogit, i-a fost violată soacra?

Nici pomeneală. Amenințările n-au fost urmate de promisiunile măsuri radicale astfel încât, scăpat cu fața curată - și întreagă - el și-a văzut de ale lui, pictând și sculptând.

Dar să nu uii să-i dai numele.

Nefericitul se numea Pablo Picasso, pe care lexicoanele nu-l socotesc alienat (ci doar genial).

„Gunoarul” a fost și a rămas cel mai mare artist al veacului. Gloria i-a fost deplină. Orice hârtie pe care a apucat să așeze câteva semne e colecționată avar și expusă în muzee. Sume fabuloase valorizează (totdeauna cu crescătoare tendințe) o operă fără egal.

Putea să însemne ceva, pentru Picasso, imunda „scrisoare” primită la 15 iunie 1946? N-a aruncat-o iritat sau amuzat?

Nu. A păstrat-o.

Arta e veșnic ținta unor asemenea vajnice atacuri josnice, executate în numele colectivității (un grup de tovarăși), artistul (sau bunul meșteșugar) îi irită pe anonimii roși de invidii și îi scoate din minți.

Amărâțul actor al răvașului a știut prea bine că nu-l poate „suprima” pe Picasso. Ce să facă o lăcustă spre a opri o locomotivă cu aburi? Nu, el s-ar fi mulțumit doar cu uciderea unei dimineți. Amărăciunea lui Picasso l-ar fi îndulcit. S-ar fi îngrășat.

Și nu trebuie să fii Picasso, adică geniu între genii, spre a acuza asemenea abjecte „loviri”. La tot pasul, în numele democrației ești învățat cum să respiri și să șekspiri. Ești tras de urechi, pus pe coji de nuci, înjurat. Ți se arată rețeaua. Și nu ți se spune cu minimă precauție: cred că ești un bou, părerea mea este că ești un nimeni, s-ar putea să fii un cretin! Ți se vorbește net: ești! Că așa vor mușchii mei epistolari. Am zis. Eu. Ajunge atât.

De obicei lătrătura se exprimă ca fiind product al oamenilor muncii. Opinie a unor cetățeni patrioți. A contribuabililor înșelați. Etc... Și ce-i de făcut?

Nimic.

GHEORGHE TOMOZEI ■



MAȘINA DE SCRIS

Alte opinii în legătură cu scrisoarea lui

Remus Valeriu Giorgioni

În numărul din 30 august a.c. al revistei **Flacăra** am publicat la **Mașina de scris** o scrisoare-eseu a poetului Remus Valeriu Giorgioni din Lugoj, care demonstrează dramatic – că în vremea noastră arta oscilează între a fi drog sau balsam, că **agonizează**. Acestei provocări literare i-au răspuns mulți corespondenți ai noștri. În numărul din 27 septembrie am reprodus intervențiile lui Tudor Călin Zarojanu din București și Alexandru Sfârlea din Oradea, amândoi scriitorii consacrați. Fac loc, acum, în perimetrul **Mașinii de scris**, și opiniilor unor corespondenți care nu prea au experiența scrisului. Ei repetă ideile, uneori se exprimă neclar etc. De aceea, am fost nevoit să mă mulțumesc cu **extrase** din scrisorile lor. M-am gândit că n-ar fi bine să ignor complet aceste scrisori, întrucât ele alimentează discuția cu noi (și câteodată insolite) puncte de vedere.

Devoratorii de perisabil

Faptul că arta adevărată se află, nu de puține ori, în situația de-a se furișa pe tarabele neîncăpătoare, asemeni unui rău făcător, mă duce cu gândul la numărul crescând de consumatori. Cine sunt ei? De unde vin? Lipsa unei educații estetice căreia cel pe care Ortega y Gasset îl numește „omul-masă” i se împotrivesc cu toată ființa este tocmai ceea ce furnizorii acestor mărfuri exploatează. De ce se încurajează acest consum? De

ce?, de unde?, de când? acele traduceri nesupravegheate (în care de multe ori sunt omise – sau protejate? – până și numele traducătorilor).

Și ce îl deranjează pe omul cu educație estetică?, se vor întreba cei ce le admiră pe Sandra Brown, Danielle Steel ș.a.m.d. Deși gravă, nu existența celor lipsiți de bun-gust este supărătoare (până la urmă devoratorii de perisabil au dreptul la opțiune), ci maliția lor (adeseori brutală) la adresa artiștilor adevărați.

IULIA VALS
Turda

Sindromul Giorgioni

Referitor la scrisoarea domnului Remus Valeriu Giorgioni: bunul simț ne obligă să nu luăm în derădere un semen de-al nostru care probabil a avut, bietul, o noapte de coșmar. A fi însă total indiferenți față de debutul său logoreic, ar însemna să-i întreținem sindromul.

Cu puțin efort de voință din partea autorului scrisorii s-ar putea debarasa de acest sindrom, cu singura condiție de a coborî din „sferele înalte” în care plutește, și a veni aici printre noi, pe Pământ.

LIVIU VAL MUNTEANU
Luna de Jos, Cluj

Artă nu agonizează

Cititorul bun a știut întotdeauna să aleagă și a ales arta pentru că acolo s-a regăsit pe sine, și-a regăsit toate splendorile, suferințele, spaimile și iluziile și a ales-o să-i țină companie în timp.

Cititorul bun a stat mereu smerit în fața capodoperei, a marilor valori. Au venit însă cei care au dorit doar să se afle în treabă, să pară și ei culti și căroră arta li s-a părut ceva lesnicios de realizat, nu i-au intuit resorturile intime, melosul, bogăția.

Artă rămâne, cu sau fără voia unora, artă, ceva după care ne putem potrive sufletele. Ea nu agonizează. Agonizează însă, uneori, artistul care, furat de succes, de impulsurile vieții și ale întreprinzătorilor este dispus să facă compromisuri. Îl simți cum se îndepărtează de artă, hăituit de himere sau hăituit himere, înconjurat de „binevoitori” și invocând până la urmă imperfecțiunile artistului și implicit ale artei.

IOLANDA PĂGU
București

O pădure de țepe

Incitantă scrisoarea dlui Remus Valeriu Giorgioni! Poate că nu aș fi intrat în „hora” discuției la care am fost invitați cu generozitate, dacă destul de recent nu m-ar fi surprins o „judecată de valoare” emisă de o educatoare (calificată!): „ce bine scrie Sandra asta Brown”. Se adresa unor surate aflate nu tocmai la prima tinerețe. M-am cutremurat, gândindu-mă la bieții copilași ajunși pe asemenea mâini. Dar să revenim. Singurul aspect unde nu pot fi de acord cu domnul Giorgioni este acela care privește transformarea artei în drog. Imposibil! Pentru că, ajunsă aici, arta a fost deja asasinată. (Nu

cumva asasin însemna, la origine, mâncător de hașiș?) Proliferarea subkitchului în producția de carte, film, muzică, este un fenomen prea vizibil și, desigur, deranjant. Și dacă ar fi numai atât!... În cazul în care n-ar găsi teren de afirmare – un grosier segment al societății – nu s-ar manifesta. C. Noica vorbea undeva despre faptul că la anumiți oameni se observă existența unui ideal al mediocrității. Dar mediocritatea e prezentă peste tot și fără ideal, ceea ce e încă normal. Periculos e când această stare invadează, cucerește societatea și plonjează în submediocritate, adică în bovinizare, cum se exprima C. Blănaru în cartea „La lumina zilei”, dacă nu mă înșel. Suburbanitatea, la propriu și la figurat, aflată într-o perpetuă și amețitoare navetă, murdară și agresivă, a produs și produce dezechilibrul persoanei umane, după care o aruncă într-un adevărat Infern cu poleială de Paradis. Obrăznicia „artistică”, grosolană, împopoțonată și cocoțată pe umerii bietului om, oferindu-i o clipă de dezmăț pentru a-l înlănțui în ghearele-i hidoase, nu va putea fi eradicată, chiar dacă s-ar ridica pe ici - pe colo spânzurători, idee avansată de domnul Giorgioni în sfânta-i și, bineînțeles, atât de dreapta-i revoltă. Pentru moment, din spirit patriotic, eu propun un alt remediu – țepe, chiar și din „lemn de prun”. O pădure de țepe!

Ăsta ar fi începutul...

IOAN ȚICALO
Râșca, Suceava

Știu că știți, dar țin să vă amintesc

■ La rubrica „Mașina de scris” se primesc texte literare de la autori din orice categorie: tineri sau bătrâni, începători sau consacrați, bărbați sau femei, români sau neromâni, cu studii sau fără studii.

■ Textele trebuie să fie dactilografiate sau cel puțin scrise lizibil. Dacă aveți încredere în valoarea lor, trimiteți-mi și o fotografie a dv. și un curriculum vitae. Dactilogramele, manuscrisele și fotografiile nepublicate NU se restituie.

■ Vă rog să nu mă căutați la telefon și să nu mă vizitați la redacție. TOATE scrisorile dv. vor primi un răspuns în cadrul rubricii „Mașina de scris”,

în ordinea sosirii lor.

■ Cele mai valoroase texte se publică în cadrul rubricii „Mașina de scris”. Toate textele publicate în cadrul acestei rubrici candidează automat la premiul de 1.000.000 de lei care se acordă anual, la 1 noiembrie.

■ Tot dintre corespondenții rubricii „Mașina de scris” se aleg autorii căroră li se asigură publicarea unei cărți (pe bază de contract). Numele lor este anunțat la fiecare 1 martie.

■ Plicurile trebuie trimise la următoarea adresă: Alex Ștefănescu, la redacția revistei „Flacăra”, Piața Presei Libere nr. 1, sector 1, 71341 București.

O nouă scrisoare de la Ana Maria Ionescu

Doamna Ana Maria Ionescu, învățătoare pensionară din Balotești, Sectorul Agricol Ilfov, mi-a reproșat, cu câteva săptămâni în urmă, că nu am publicat prompt proza lui Theodor Marius Barna, deși (tot eu) declarasem că o consider valoroasă. Am explicat atunci că nu mă grăbesc să-i lansez pe autorii de la care am o singură dovadă a talentului lor, fiindcă de multe ori se întâmplă să fie vorba doar de o erupție a vârstei, fără consecințe. Doamna Ana Maria Ionescu revine, cu o argumentație judicioasă, și mă contrazice din nou. Întrucât are mai multă experiență decât mine și, în plus, insistă dintr-o mare bunătate și nu din orgoliu, mă recunosc învins și o asigur de afecțiunea mea.

Stimate domnule Alex Ștefănescu,

Am fost profund impresionată că mi-ați răspuns în paginile și așa destul de drămuite ale revistei **Flacăra**. Credeam că rândurile mele, scrise pe o foaie de caiet, vor fi aruncate de secretara dv. la coș.

Trebuie să recunosc că aveți multă răbdare și putere de muncă. (Nu știu de unde găsiți și timpul necesar!) Așa ca să citiți rândurile tuturor celor care vă scriu. Să vă aplecați asupra lor cu atenție. Să le răspundeți.

Persist totuși în părerea mea. Știți cum sunt

„catele” bătrâne! Îmi permit să vă contrazic. O proză foarte bună, chiar dacă e trimisă de un începător necunoscut, ar trebui publicată. E o încurajare. Unii scriu pentru ei. Așa, din plăcere. Și scriu bine. Dacă n-ar fi un Alex Ștefănescu care să-i scoată la lumină, ar rămâne cu scrierile lor în sertar. Și oare n-ar fi o pierdere pentru noi? Nu atât pentru mine, care mi-am trăit viața, cât pentru generațiile de tineri care trebuie învățați să aprecieze fumul.

Talentul trebuie încurajat la timp. Altfel se pierde. V-o spun eu, iertați-mi părerea. Dar am crescut generații de tineri. Mulți dintre ei n-ar fi ajuns ce sunt dacă nu-i încurajam și nu le călăuzeam pașii spre chemarea pe care o aveau. Reținerea dv. mi se pare exagerată. Uneori, o simplă încercare timidă poate schimba calea unui om. Dacă e pusă în valoare. N-are rost să vă dau exemple din istoria noastră sau a omenirii. Nu este cazul. Dv., om cult, le cunoașteți mai bine decât mine. Eu zic să aveți curajul, chiar dacă o să greșiți uneori, să dați drumul fără zăgaz la cei bun și valoros. Chiar dacă el durează o clipă. O scânteie se poate transforma câteodată într-o vâlvătaie!

Cu tot respectul pentru munca dv. deosebită și neobosită... și pentru omenie.

Ana Maria Ionescu

Mari scriitori de mâine: Valentin Lavric

Valentin Lavric (din Solca, județul Suceava) a câștigat anul acesta - după cum, probabil, vă amintiți, stimați cititori - unul dintre premiile oferite de „Mașina de scris”, constând în dreptul de a publica o carte. La semnarea contractului de editare el mi-a propus însă - și eu am fost de acord - să nu facă un volum din proza scurtă scrisă până în momentul respectiv, ci să debuteze cu un roman, la care abia începuse să lucreze. Așa se face că Valentin Lavric îmi trimite de atunci, periodic, câte un nou capitol din romanul promis - intitulat „Vremea ușoarei rătăcirii”. Capitolele sunt însoțite de explicații, care și ele ar merita publicate. Iată un exemplu:

„Încă nu am bătut la mașină capitolul 4, dar nu după multă vreme va fi gata și vi-l voi trimite. Puteți vedea că am băgat în funcțiune mașina cea nouă de scris, care merge perfect.

(Este vorba de mașina de scris electronică dăruită, ca premiu suplimentar, de firma Rank Xerox - nota mea, Alex. Șt.)

M-am gândit dacă n-ar fi mai bine s-o las pe ea singură să termine de scris romanul, căci și așa eu sunt cam leneș (7 luni - 4 capitole). Chiar dacă aș vrea să scriu mai repede, tot n-aș putea, căci cartea a început să ia singură hotărâri și se scrie singură (știți ce vreau să spun).”

Între timp, ca să nu-mi pierd cu totul răbdarea, Valentin Lavric mi-a trimis și o schiță, o mică bijuterie literară, cu titlul „Să fii tu însuși”. Este scrisă cu umor, dar nu este doar o proză umoristică. Mă grăbesc s-o public pentru că nu sunt egoist și vreau să vă ofer și dv., stimați cititori, un prilej de delectare.



Valentin Lavric semnând contractul pentru editarea unui roman încă nescris

Să fii tu însuși

În vreme ce ea îl privea pierdută, Cristian îi luă mâna și, strângând-o cât putea de tare, îi șopti cu o voce misterioasă și mărească:

- Draga mea, scumpa mea Maricica, înțelegi tu, oare, ce reprezintă cu adevărat pentru mine? Pricepi tu însemnătatea uriașă a acestui moment și grozăvia care se petrece? M-am îndrăgostit de tine într-un mod atât de fără dubii, încât doar o minune ar putea face să nu te mai iubesc!

Fata suspină adânc și se cuibări la pieptul lui, îndrăgostită și ea la rândul ei ca o găinușă.

- Chipul tău dragă și minunatul tău mod de a te purta m-au corupt fără putință de scăpare, continuă Cristian pe același ton romantic. Dar deodată tresări și, după o clipă de ezitare, puse următoarea întrebare: dar tu, tu ce-ai găsit la mine, ce te-a atras ca lumina pe un biet fluturăș? Spune-mi motivul respectiv, mor de curiozitate, căci, fie vorba între noi, mie mi se pare că sunt un tip destul de șters și fără valoare.

Maricica nu se aștepta deloc la această întrebare și nici la alta

asemănătoare. Rămase fără replică, dar, venindu-și în cele din urmă în fire, deschise gura și rosti cu timiditate:

- Păi, cum să-ți spun... A fost așa, ca o...

- Hai, curaj! Nu te teme! Ești aici, cu mine.

Cristian se înfierbântase, drăguțul de el, gesticula fără încetare, dar fata încă ezita, mai bine zis nu știa ce să spună.

- Hai, dă-i bătaie! Trănțește-o!

- De fapt, zise ea pe un ton destul de hotărât, mi-a plăcut că nu pozezi ca alții, nu-ți dai aere și ești sincer, neprefăcut. Ca și cum ai zice: Asta sunt eu și gata; cui îi place, bine, cui nu, tot bine.

- Acum înțeleg, zise el luminându-se. Ți-ai zis: uite un om care are curajul de a fi el însuși și gata, te-ai și îndrăgostit de mine. He-he-he! Mare hotomancă, n-am ce spune! În altă ordine de idei, cred că așa este, dacă stau să mă gândesc, într-adevăr eu sunt eu însumi și acest lucru mă bucură. Dar alte merite nu am și bănuiesc că ți-ai dat seama de asta, căci pare destul de evident. Absolut nici un merit, un tip șters și cam ciudat de felul lui. Asta sunt eu, eu însumi.

Mai târziu, se ridicară de pe banca aceea din parc și începură să meargă încet pe alee, îndreptându-se spre centrul orașului, unde locuia ea.

Pe drum, la marginea parcului, se întâlniră cu niște rațe care se bălăceau într-un ochi de apă, vesele nevoie mare. Ce vreți, se aflau în mediul lor și se bucurau, în ciuda faptului că apa era murdară, noroioasă și urât mirositoare.

Lui Cristian îi veni o idee aiurită, cum le vin tuturor oamenilor de multe ori, dar astfel de idei sunt imediat respinse și aruncate la coșul de gunoi. Dar Cristian își aduse aminte că el își poate asuma liniștit propriul eu și... se repezi spre rațele cu pricina și le fugări de acolo, strigând și agităndu-și mâinile. La care ele plecară, nu fără părere de rău. Apoi, Cristian își puse ideea în aplicare: se lungi deasupra bălții, sprijinit numai în palme și în vârful ghetelor și începu să facă flotări, cu grijă să nu-și murdărească hainele. La un moment dat, însă, tot își murdări manșeta din partea stângă și, gândindu-se „De-acum mi-e totuna!”, se lăsă dus de impulsul unei noi idei a lui însuși și se trânti în baltă. Cuprins de

frenezie, se întoarse pe spate în băltoacă și începu să bată apa cu palmele și picioarele, scoțând diferite chiuituri, într-o adevărată dezlănțuire de libertate.

În acest timp, auzise niște chicoteli pe care nu prea le luase în seamă. Întorcând acum capul, zări, cocoțați pe un gard, niște puști care se hlizeau arătându-l cu degetul. De asemenea, la marginea parcului se opriseră din mers niște femei și un domn cu pălărie și se uitau la el cu interes. Se mai opriră și alții, dornici de distracție.

Deodată, se auzi un strigăt și frumoasa Maricica o luă la fugă cu mână la gură, plângând în hohote. Poala rochiei îi flutura în bătaia vântului.

Cristian mai întârzie numai o clipă ca să-și savureze victoria sine-lui, dar apoi îl cuprinse indoiala și începu să se întrebe dacă nu exagerase nițel.

În seara aceea și a doua zi și în zilele următoare, îi dădu telefon fetei, dar de fiecare dată îi răspundea o voce rece și uscată și aspră care spunea:

- Maricica nu mai este acasă...

Leșirea din anonimat: Gheorghe Bololoi

Deși are un nume mai curând de comerciant, de ministru sau de spion decât de poet, Gheorghe Bololoi este poet. S-a născut la 14 august 1952 în comuna Pogruia din județul Gorj și o mare parte din viață - din a doua jumătate a vieții de până acum - și-a petrecut-o în străinătate, de unde s-a întors într-o stare de spirit (îmi asum răspunderea pentru această apreciere) confuză. Glumește și când este și când nu este cazul (mai ales pe seama sa), compune jocuri de cuvinte cu o insistență maniacală, face excursii bizare în lumea fictivă a culturii sau în lumea propriilor sale visuri (visuri visate cu ochii deschiși). Din toată această țacâneală rezultă o poezie imprevizibilă și plină de farmec, un fel de jazz de cuvinte, o tragedie antică interpretată de bețivii dintr-o crăsmă (nu orice fel de bețivi, ci artiști ratați, cu sclipiri de inteligență la fel de dese ca blitz-urile aparatelor de fotografiat la o paradă a modei). În literatura română își face deci apariția încă un poet excentric. Să-l citim fără prejudecăți și, în general, în timpul lecturii, să fim pregătiți pentru... orice!



Nume pline de sume

Adâncile semnificații ale entității numelor pline de sume se opresc la poarta neînțelegerii mele. Iată un exemplu: rochie! Trei palate și-o trăsură într-o noapte cu căldură doar pentru o tură. Yoko Ono m-auzea, muzică pe nări sufla și mă-nvăluia. Rochie, câte minuni, coșmare, avatare prin altare nu se petrec cu tine, pe tine, în tine, sub tine, din tine, spre tine, din cauza ta, surato! Un eolian regat pentru o rochie! A fi sau a nu fi, aceasta-i rochia! Poeme aproape biblice, homerice, pentru rochii istorice isterice. Ferice de călugări cu rochiile lor sutanale, sultanale banale, rasiale, răsuflute. Imagini dantești pentru rochii de porcine candidă la dolcevitaline feline mereu virgine.

Întrebări hamletiene, ofeliene, rubensiene pentru (despre) rochiile lui Ene-a și Didon-a, cele două b-orfeline cântând în șiroaie de ploaie cu dragoste la zero fahrenheit rabelaissate prin sate. TAFIRI!

O terasă, mai multe mese

Bine, măi Taasse, poți tu să bei... două beri de-o-dată, mă?!! Și timp pentru viața ta personală când mai ai, puile? Uită-te și tu, totul trebuie refăcut! Atâtea masse și-atât de puține mese! Ce să mai vorbim de beri? Una șatenă, bronzată, cu părul lung și ochi albaștri, pătrunzători ca niște Aștri, alta blondă, rondă, bucă-lată, de domnul bine-cuvânt-ată se... ceartă cu o Zulu-fată pentru o cămașă descheiată.

Veni și una mai zurlie, suavă ca o pălărie pe o păpădie, pleacă urgent cu un sergent, că nu-i plăcu acel dement, ce o privea cam insistent.

Ră-masse una mai pletoasă cu trei mici și alta mult prea roasă de blânda, dulcea invidie, până când plata să mai vie.

Are cu-vântu' Ceea blondă, care-ntr-o timp nu mai e rondă, băută cu prea mult nesaț, de unu'slab de prin Galatzi.

Ha..., ha... H-albaaaa!!!

Neagraaa,

Măi bă-ietzi c-atzi devenit cam îndrăznetzi!!!

Oglinzi venețiene

Priviți-mă!, Priviți-ne! Eu, noi, sunt, suntem

Elenele tuturor timpurilor, tuturor lumilor

Rara avis in terris, noi viață nu cerem, vrem!

Fără un cuvânt, fără o privire pe toți vă supunem Exempli gratia - auguștii regi ai romanilor

Carele triumfale, cezarele marilor, prinților

Tinerele Diane supunând imperii, universuri, poezi

Întotdeauna ne-au venerat,

în genunchi plângând

Un doge, teatral, cu torțe

arzând, vers alb îngânând

Ne-a dăruit Veneția, femeia

fatală a marilor filozofi

Elegant, sublim, încet mu-

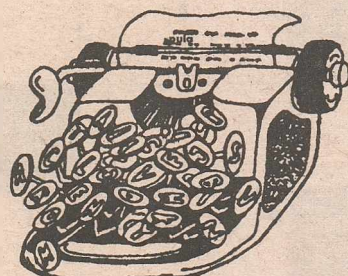
rind, la nesfârșit repetând...

Oglinzi venețiene, oglinzi ve-

nețiene!!

Priviți-ne, priviți-ne!

Priviți-mă!!!!



Pagini realizate de Alex Ștefănescu

:

=

-

+

×

=

+

=

CALCULE

La cifre egale
corespund
semne egale.

EVALUARE

Integramă de M. ZGUBEA

ROSĂTURĂ PREDAT	OASPETE MĂRUNȚIT	ÎNVĂȚAȚI CHIMPE	RELIGIA PAPEI PĂRȚI	STAT
BUNCĂR CHELTUITOR				
INIMĂ DE VÂNĂTOR ! ASCENSIUNI		EGALĂ CU ZERO LEZAȚI		
PRINȘI LA MANȘETE	PĂRINȚI (dim.) BASTOANE DE BILIARD			A CHESTIONA
A SPAȚIA FEL FLOARE ÎN LAN			FLOARE DE MINĂ ! A SCUZA	
		DOUĂ PUNCTE PE VOCALĂ (pl.) CULTIVAT	ACESTA DIN LISTĂ ! RĂMĂȘITE	
	PORTAR CROCODILI			AMBIANȚĂ SONORĂ PE BALTĂ
		SEMAFOR FIRE DE URZEALĂ		
BIR MĂRGINIRE MIOARE			ÎN HALĂ ! PRIMUL ZBURĂTOR	
REFERI- TOARE LA O CATEGORIE CADRU	AVANTAJ SENSIBIL			
		LA FICAT ! HANG		SUNET ASCUȚIT
N-AU NICI O ABSENȚĂ PARCELĂ			ACEEA SUPRAFETE AGRICOLE	
	NEVOIAȘ TEI !			
ORATOR ADORAT			ÎN ALUN !	

I

N

O

V

A

T

I

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

ORIZONTAL:

1) Zi nelucrătoare.

2) Lovitură de mare efect.

3) Față strâmbă.

4) Local popular - Spus la superlativ (pop.).

5) Tip de secerătoare.

6) Dată în fuga mare - Subansamblu de piese.

7) Biologic! - Luat ca probă - Tei uscat!

8) Bun de prins - Loc special amenajat pentru alegeri.

9) Nu-i a bună (masc.) - Pune cuvintele în ordine.

10) Pusă pe învârteli - Cuvânt de încheiere.

VERTICAL:

1) Aflată la înghesuială.

2) Cactus viu - Dă din gură.

3) Cuprinși de friguri - Bun de spânzurat.

4) Destinație pentru un balon - Partenera lui Mc Donald (!).

5) Făcute de răs.

6) Stă în echilibru - Primul la fugă.

7) Cote medii! - Trunchi de cais! - A face părul măciucă.

8) Văzut cu ochii - Făcut de răs.

9) Curse rebusiste! - Aflați la capătul Pământului.

10) Gen de emisiune.

DAN POPA ■

DESEN

ASCUNS

Uniți toate punctele

de la 1 la 51.



Pagină realizată de MIHAI ZGUBEA



**Din München, pentru revista FLACĂRA,
Mihai Rusu, redactorul sportiv al postului
de radio „Europa liberă“:**

Poker în Formula 1

Cel mai spectaculos, dramatic și periculos sport nu poate fi separat de jocul de cărți, și mai ales de poker. Fie că unii joacă „pe NV” sau apar la deschidere sau trag o cacealma, așadar indiferent de stil, circuitul bolizilor prezintă elemente interesante și la sfârșitul sezonului, când încep

racolările de piloți pentru anul următor. Ferrari, de exemplu, i-a întărit cu Michael Schumacher, campionul en titre și virtualul câștigător al ediției actuale, în timp ce austriacul Gerhard Berger i-a părăsit pe italieni la fel ca și consilierul special Niki Lauda, adversari declarați ai germanului. Benetton încearcă două achiziții de marcă prin englezul Nigel Mansell și (sau) Alain Prost, singura întrebare fiind, fără discuție, suma de bani, mai ales după ce s-a aflat că Schumacher va primi 35 de milioane de mărci pentru un sezon.

La masa verde, deci, managerii și proprietarii de echipe vor supralicita sau invers, în vederea

stabilirii consensului financiar, ce depășește orice imaginație. Să amintesc doar bugetul unei echipe, circa 500 de milioane de mărci pe an, sau prețul unui bolid, un milion, care poate fi pierdut

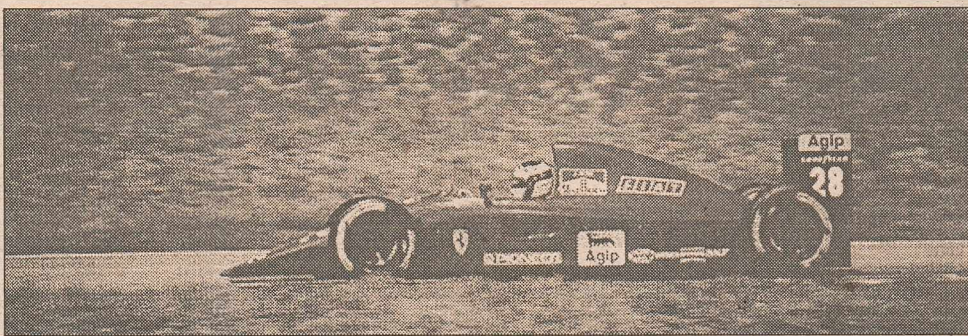
600-700 de CP s-a ajuns la 400-500, de la caroseriile rigide s-a trecut la un material mult mai bun atunci când există ciocniri, deci în aripi s-au montat pernițe de plastic pentru minimalizarea șocului, la

care se adaugă alegerea sau stabilirea unor trasee „normale” pentru concurenți, ce nu își mai riscă atât de mult viața sau

sănătatea. Una peste alta, am asistat la o luptă între Schumacher și Damon Hill, și cred că la Suzuka sau Adelaide nu se mai întâmplă mare lucru, astfel că neamțul rămâne laureatul anului, mai ales că și-a adjudecat și MP al Germaniei de pe celebrul Nürburgring, acolo unde ani de zile Mercedes, BMW, ca să amintesc doar cele mai puternice concurențe „gazdă”, au fost bătute fie de italieni, francezi sau englezi. Dar marele poker va începe după căderea cortinei, deoarece piloții cer o mai mare autonomie și independență față de constructorii și federație, iar pe de altă parte, sponsorii vor partea leului.

doar în câteva secunde în urma unui „crash”. Dincolo de disputa Ferrari - Williams, intră în cărți Mercedesul, care a anunțat un come-back în Formula 1, șvabii din Stuttgart având nevoie de un „image” mai bun după o serie de scandaluri sau chiar eșecuri financiare, întregul concern Daimler Benz având pierderi de peste un miliard de mărci doar în 1995.

Dar dincolo de problemele zilnice ale sponsorilor din Formula 1, trebuie consemnat cel mai important aspect al cadrului actual: nici un accident grav sau vreun eveniment deosebit, ceea ce înseamnă că măsurile luate anul trecut de FIA au condus la creșterea siguranței și protecției piloților. De la



**Doar un singur
învingător: Maradona
sărută Cupa
Mondială după finala
din Mexic, 1986**

Intens mediatizată, mai puțin la noi, înființarea noii Asociații a fotbaliștilor profesioniști - de fapt un grup de inițiativă -, avându-i printre cei mai activi organizatori pe Maradona și Cantona, are semnificații aparte, iar reacțiile oficiale, puține la număr, ascund de fapt nu atât prudență, cât, dintr-o parte, o anumită iritare. În fapt, avem cunoștință de doar două luări de poziție. Una a Ligii-sindicat a fotbaliștilor români, preluată și pe o depeșă France Presse și, deci, mondializată, cu un ton echilibrat, considerând benefică atât noua organizație, cât mai ales colaborarea cu FIFPRO, sindicatul internațional deja existent (unde LSFR este membră), și alta, asupra căreia ne vom opri, a secretarului general al FIFA, Joseph Blatter, foarte rezervat, ca să nu spunem de-a dreptul ostil. Previzibilă această reacție, dacă ne amintim că atât Maradona cât și Cantona n-au menajat deloc forurile fotbalistice internaționale, în discursurile lor revenind chiar de câteva ori cuvântul „mafie”.

Este evident că pentru FIFA un organism cu asemenea lider nu va fi deloc comod, iar celebritatea numelor celor direct implicați (pe lângă cei doi, un Viali, de exemplu) va înclina balanța opiniei publice în favoarea jucătorilor. De fapt, îngrijorarea oficialilor fotbalului dăduse un semnal mai demult, după ani de dictatură absolută FIFA și UEFA intrând în dialog cu amintita FIFPRO. A făcut chiar importante concesii, între care, în luna iulie, un „Agreement” privind grila jucătorilor, net în favoarea acestora. Este așadar evidentă „curtea”, și îndepărtarea celor mai „răi” prin promovarea celorlalți. Rămâne de văzut dacă această politică va fi posibilă.

TEODORA OPREA ■

La canotaj, școala de șoferi

În curând, vă spunem noi care, știți doar că suntem informați ce nu s-a pomenit, la Federația Română

de Canotaj nu se va mai învăța vâslitul, cum, din inconștiență, se proceda până acum, ci șofatul, dragii moșului, o îndeletnicire la care se pricepe noul antrenor federal, unu' Boicu. Ia să facem noi

dosarul respectivului, o sursă de cea mai bună calitate ajutându-ne deunăzi în acest sens. Scos din canotaj în 1988 din cauză de lipsă de competență, rezultatele vorbește, nu?, s-a apucat de taximetrie, „la negru” mai întâi, „la alb” după '90, așa că vor ieși la Snagov niște șoferi pe cinste.

În ăst timp, „anonimul” Victor Mociani, care, în nepriceperea lui, a adus canotajului 30 de medalii de aur, argint și, mai puțin, bronz, e deci pe dreptate dat în pensie. Acum să vă mai spunem un secret, de ce s-au comportat atât de modest ai noștri la ultimele „mondiale”. Nu, nu-i vorba numai de atacul lansat de salmonela cu numai o lună înaintea campionatelor împotriva membrilor lotului național (de care se face

vinovat, bineînțeles, numitul Mociani, că el trebuia să și gătească), ar mai fi o explicație: la Jocurile Olimpice de anul viitor s-au cam schimbată probele, așa încât conducerea tehnică a insistat pe alte curse (de pildă, 4 plus 1 și „doiul” nu mai sunt în program) unde eram campioni mondiali, cu singurul obiectiv, în perioada de, asta e, tranziție, calificarea pentru Atlanta în cât mai multe probe! Ceea ce s-a și făcut, dar asta n-a contat...



**HERCULE
LE CHAT**

Numai noi nu?

Nu-mi iese din cap
remarca unui telespectator la

PRO-TV, care ne certa pe noi, ziariștii sportivi, că ne dăm cu părerea despre o fază sau alta, în loc să lăsăm aprecierile exclusiv la mâna microbiștilor. Adică „noi”, zicea marele specialist, să descriem ce și cum, că au grijă cititorii, auditorii și spectatorii să interpreteze! Culmea e că ziaristul luat la întrebări, altfel ațos de obicei, i-a dat dreptate criticului. Ce spui, Franz, adică noi, care am văzut și vom mai vedea mii de meciuri, pe care le mai și privim cu un anume interes, n-avem voie să avem opinii, are nea Cutare. O fi cititorul nostru stăpânul nostru, dar nici chiar așa. Vorba unui coleg: „D-aia ne merge rău în țara asta, că toată lumea se pricepe la orice, numai specialiștii nu !”

Dilema fotbalului feminin craiovean

Fotbalul feminin din orașul Craiova este reprezentat prin divizionara A, C.F.R. Craiova. La începuturile ei, această echipă a produs furori pe diverse stadioane din țară, grație jocului prestat.

Pe vremea aceea, era considerată aproape imbatabilă. Însă, de la un timp, amintita echipă traversează o perioadă confuză. Dirigitorii Asociației Sportive C.F.R. Craiova (asociație din care face parte echipa) se pierd în explicații puerile, lipsite de argumente temeinice, în legătură cu insuccesele echipei.

Dar problema cea mai dilematică este a acelor care antrenează echipa. Dacă

despre antrenorul principal, Virgil Popescu, se mai poate vorbi, cât de cât, că se pricepe în domeniul fotbalului, despre Marin Perciu, antrenor secund, aprecierile se schimbă. Acesta din urmă nu are nici o performanță notabilă ca antrenor, doar tentative generoase, însă, nefructificate. Evident, la toate aceste vicisitudini se mai adaugă și altele. Concluzia finală, ce rezultă din această târâșenie, este aceea că din pricina unora, care își cultivă cu nesat orgoliul până dincolo de exacerbare, dar nu și talentul, fotbalul feminin din Craiova va avea mult de suferit.

ION CEACÎRU ■



Târgul sau fascinația absurdului

■ Oamenii de afaceri stânjeniți de curiozitatea românului. ■ Mii de oameni au luat cu asalt complexul expozițional pentru a privi niște mașini și niște utilaje nefolositoare pentru ei. ■ Cojocar, directorul de la Romexpo, s-a dat în spectacol. ■ Cocteiluri și elicoptere, ambasadori și aurolaci, hoți de buzunare și vânzători de mici s-au îngheșuit timp de o săptămână în spațiul de lângă Casa Presei, într-o sarabandă absurdă.

O cronică subiectivă a talciocului

Mai întâi a fost SÂMBĂTĂ și a fost o deschidere festivă. Don Năstase și cu Gherman au fost prin zonă ca să strângă mâini, să zâmbească electoral, să se întâlnească cu fotografii presei și cu camera de luat vederi a tevereului. O grămadă de ambasadori în mașini scumpe s-au îngheșuit în fața pavilionului principal într-o atmosferă jucăușă și puțin artificială. Apoi, după orele 12, târgul a devenit operațional, cum ar veni, adică tot omul a avut voie să se preumbe pe-acolo.

A doua zi a fost DUMINICĂ și târgul a fost un iad pentru toată lumea. Pentru organizatori, pentru expozanți și pentru miile de vizitatori care, după ce au epuizat oborul de mașini și talciocurile Bucureștiului, sătui de piețele de ruși, au dat năvală la Romexpo, au plătit trei mii de lei, s-au îngheșuit și s-au călcat pe picioare ca să umble ore în șir printre exponate. Absurdul a fost abia la început, pentru că ziua de duminică n-a fost nimic în comparație cu ceea ce avea să urmeze.

LUNEA a fost zi pentru afaceri, aglomerația a fost mai diluată, reprezentanții firmelor străine (care au expus mai mult afișe, pliante și alte scheme) au fost ceva mai liniștiți. Poate că unii dintre ei au reușit chiar să facă ceva contracte.

MARȚEA a fost iadul. Intrarea gratuită. Mulțimea excitată de bucuria de a avea ceva gratuit a năpădit aleile, pavilioanele, standurile, a paralizat orice activitate, s-au făcut cozi la mici și la bere (de două ori mai scumpe decât în oraș), s-a scuipat pe jos, s-au spart vitrine, s-a urlat și s-a cântat. Expozanții au avut mai mult de trei ceasuri rele în care mulțimea a cerut o șapcă, un pliant, ceva, orice nu costă nimic. La început s-au dat scrumiere, tricouri, sacoșe colorate, baloane, apoi acestea s-au terminat și mulțimea a continuat să ceară aducându-i pe oamenii din spatele standurilor la disperare. Străinii au

dispărut ca prin minune lăsând locul poporului venit ca la muzeu, cu mic - cu mare, cu copii și cu bunici și cu câini și cu soacre și cu tot ceea ce vă puteți imagina.

MIERCUREA a fost ziua primului ministru. El a venit pe ascuns dar n-a reușit să scape de ochiul presei atotprezente. El a alergat de la un stand la altul și de la un pavilion la altul, însoțit de o grămadă de gărzi de corp înarmate până în dinți. A fost însoțit de asemenea de o mulțime de reprezentanți ai Romexpo, din care cel mai important a fost chiar directorul. Lui Văcăroiu i s-a dat de băut în mai multe locuri, el n-a vrut să dea apă la moară ziariștilor și fotografilor de presă. A fost prietenos cu francezii și s-a prefăcut a fi interesat de minunile tehnologice ungurești, a dat mâna cu toată lumea și a făcut un popas culinar la Euro Est. Gărzile lui de corp au îmbrâncit lumea și au făcut scurtă la mână de atâta dus mâna la pistol. Pistolul se află la subsuoară, și nu în altă parte. Domnul Cojocar, directorul, nu s-a despărțit de telemobilul său nici o clipă, a țipat de vreo trei ori la niște oameni pe care-i credea angajații lui, și a explicat domnului premier al nostru tot felul de detalii tehnice pe care acesta se prefăcea că le înțelege.

JOI a fost penultima zi a talciocului și iarăși oamenii de afaceri au putut lucra puțin. Nu același lucru s-a petrecut în ultima zi, când din nou mulțimea a dat năvală, dornică să cumpere ceva la prețuri de dumping sau să se aleagă cu ceva gratuit.

Occidentul sclipitor și românii flămânzi

O să vă întrebați cam ce-a putut fi văzut la târg. Ei bine, nu mare lucru pentru omul de rând. Dacia Nova a fost vedeta târgului cumva,

și, în general, automobilele au fost singurul lucru de văzut pentru toată lumea. În pavilionul central, Cielo a fost centrul atenției din pricină că aveau niște fete cu picioare lungi printre mașini. Subansamble industriale, mașini electrice, dulapuri cu relee, fire și cabluri și aparatură electronică, pixuri și agrafe și orice altceva au putut fi văzute, dușuri și sticle goale, ambalaje și calculatoare și anvelope. Lumea n-a făcut diferențieri, a luat orice pliant colorat, a mers pe jos pentru ca apoi să bea o bere prea scumpă. Afară s-au uitat



la Mercedes și la camioane și la bărci cu motor și la mașini de făcut agricultură și la pompe de apă. Italianii au avut mai mult spaghetti și mașini de făcut pizza, spaniolii au avut conserve de carne și telemobil (unde trei tipi ca niște pinguini adormiți se uitau la lume), nemții și austriecii au afișat scule și dispozitive și postere grămadă. Americanii au venit cu American Movie Popcorn și cu Dura Lube, canadienii cu nimic, grecii cu faianță și cratițe de teflon și cam asta a fost tot. Cine-a fost, să-i fie de bine, cine nu, n-a pierdut nimic.

Concluzie și epilog

Poporul se duce la târg să vadă. El nu înțelege că locul acesta e destinat altcuiva decât lui. Am stat de vorbă cu un om care a spus că vine la târg din obișnuință, de ani de zile, de pe vremea când în pavilionul central erau expuse salamuri de Sibiu și nevastă-sa îl trimitea la urmă să stea la coadă, să apuce ceva. Atunci oamenii veneau să privească mâncarea, inaccesibilă, ca și un elicopter, pentru săraci. Astăzi ei vin în același fel, să privească lucruri inaccesibile. Am văzut cupluri vârstnice, în baston, abia mergând printre standurile nemțești pline de pliante tehnice într-o limbă străină. Mi-am spus atunci că efortul lor de a merge kilometri inutili ar trebui să aibă o explicație logică. Ei trebuie să fi avut un motiv pentru a se obosi. Să fie acest motiv obișnuința? Să fie curiozitatea sau pofta de a se amăgi? Majoritatea exponatelor care ar fi putut fi utile unui om de rând sunt prea scumpe, chiar și cele românești.

Gustul care rămâne după toate acestea este cel al inexplicabilului, al absurdului. Și tot ceea ce este cu adevărat absurd, este fascinant. Iar această ediție (se aude că e ultima) a târgului a fost un adevărat regal din acest punct de vedere.

HORIA ȚURCANU ■

BUCUREȘTI 96,1 FM
BAIA MARE 88,5 FM
IAȘI 91,9 FM
CLUJ 89,8 FM



PLOIEȘTI 92,8 FM
SIBIU 91,8 FM
CONSTANȚA 91,1 FM

Ultima oră:

Văcăroiu a fost dus la târg !